

Velkomin til Íslands
Xin chào đón quý vị đến Băng Đảo

Thông tin quan trọng
cho những người chuyển
đến Băng Đảo

NON-EEA & EFTA STATES

VIỆTNAMSKA

IS/VN

TIẾNG VIỆT

FYRSTU SKREF RÍKISBORGARA UTAN EES- OG EFTA-RÍKJANNA

NHỮNG BƯỚC ĐẦU TIÊN CỦA CÔNG DÂN NGOÀI KHỎI EES- KHU VỰC KINH
TẾ CHÂU ÂU VÀ EFTA- HIỆP HỘI TỰ DO THƯƠNG MẠI CHÂU ÂU.

EFNISYFIRLIT

Fyrstu skref ríkisborgara utan EES- og EFTA-ríkjanna	4
Ísland í hnotskurn	6
Hátíðisdagar og frídagar	8
Lög og reglur	10
Lögleg búseta á Íslandi	12
Vinna á Íslandi	22
Skattar	28
Greiðslur til barnafjölskyldna	30
Heilbrigðisþjónusta	34
Húsnæði	38
Þjónusta sveitarfélaga	40
Skólakerfið	42
Framhaldsnám	46

MỤC LỤC

/ 3 /

Những bước đầu tiên của công dân ngoài khối EES- Khu vực kinh tế châu Âu và EFTA- Hiệp hội tự do thương mại châu Âu.	5
Tóm tắt về Băng Đảo	7
Ngày lễ và ngày nghỉ	9
Luật pháp và quy định	11
Định cư hợp pháp tại Băng Đảo	13
Việc làm tại Băng Đảo	23
Thuế	29
Các khoản thanh toán cho các gia đình có con nhỏ	31
Dịch vụ y tế	35
Nhà ở	39
Dịch vụ của địa phương	41
Hệ thống trường học	43
Các bậc học tiếp theo	47

FYRSTU SKREF RÍKISBORGARA UTAN EES- OG EFTA-RÍKJANNA

Upplýsingarnar í þessum bæklingi eru fyrir ríkisborgara frá löndum **Afríku, Asíu, Suður-Ameríku, Norður-Ameríku, Eyjaálfu** og fyrir ríkisborgara þeirra Evrópuríkja sem hvorki eiga aðild að EES- né EFTA-samningnum. Þau eru **Albanía, Andorra, Bosnía og Hersegóvína, Króatía, Hvíta-Rússland, Makedónía, Moldóva, Páfagarður, Rússland, San Marínó, Serbía og Svartfjallaland og Úkraína**. Upplýsingarnar eru einnig fyrir ríkisborgara **Rúmeníu** og **Búlgaríu** sem koma hingað til lands til að stunda launaða vinnu því þeir þurfa dvalar- og atvinnuleyfi. Þeir njóta hins vegar sömu réttinda varðandi alla þjónustu og flutning réttinda á milli landa og aðrir ríkisborgarar EES- og EFTA-ríkja.

/ 4 /

UPPLÝSINGAR OG RÁÐGJÖF

Mikilvægt er að hafa í huga að vegna alþjóðlegra samninga, svo sem á milli Norðurlandanna og aðildarríkja að EES- og EFTA-samningunum, gilda mismunandi reglur eftir ríkisfangi. Þessi bæklingur er eingöngu ætlaður ríkisborgurum þeirra ríkja sem talin eru upp á forsiðu bæklingsins. Í bæklingnum, *Fyrstu skref ríkisborgara EES- og EFTA-ríkjanna*, eru upplýsingar fyrir önnur þjóðerni. Bæklinginn, ásamt öllum helstu upplýsingum um íslenskt samfélag, má nálgast á vef Fjölmenningarseturs (www.mcc.is).

Hjá Fjölmenningarsetri er unnt að fá upplýsingar um flest er varðar innflytjendamál, íslenskt samfélag, íslenskukennslu, réttindi og skyldur, túlka- og þýðingabjónustur og fleira.

- **Fjölmenningarsetur (www.mcc.is).**

Símar: **450 3090** (íslenska/enska),
470 4702 (taílenska),
470 4705 (spænska),
470 4706 (litháíska),
470 4707 (rússneska),
470 4708 (pólska),
470 4709 (serbneska/króatíska)

Upplýsingar um erlend sendiráð og ræðisskrifstofur er að finna á vef utanríkisráðuneytisins (www.utanrikisraduneyti.is/verkefni/sendu-og-raedis-skrifstofur/islenskar/nr/41).

NHỮNG BƯỚC ĐẦU TIÊN CỦA CÔNG DÂN NGOÀI KHỐI EES- KHU VỰC KINH TẾ CHÂU ÂU VÀ EFTA- HIỆP HỘI TỰ DO THƯƠNG MẠI CHÂU ÂU.

Thông tin trong quyển này là dành cho công dân từ các nước ở **châu Phi, châu Á, Nam Mỹ, Bắc Mỹ, châu Úc** và dành cho công dân các nước châu Âu không là thành viên của khối EES hay EFTA. Đó là các nước **Albani, Andorra, Bosnia, Hersegovina, Kroatia, Belarus, Makedonia, Moldova, Vatican, Nga, San Marino, Serbia og Monte'negro và Ukraina**. Những thông tin này cũng dành cho công dân các nước **Rumenia và Bulgaria** đến đây để làm việc vì họ cần giấy phép cư trú và giấy phép lao động. Họ được hưởng các quyền lợi và di chuyển giữa các nước như công dân của các nước thuộc EES hay EFTA.

Thông tin và tư vấn

/ 5 /

Điều quan trọng cần nhớ rằng vì hợp đồng quốc tế giữa các nước Bắc Âu và các nước thuộc khối EES và EFTA, những quy định khác nhau có hiệu lực cho từng quốc tịch khác nhau. Quyển sách này chỉ dành cho công dân các quốc gia được liệt kê ở bìa sách. Trong quyển Những bước đầu tiên của công dân khối EES và EFTA là những thông tin dành cho các quốc gia khác. Quyển sách này cùng với những thông tin cơ bản về xã hội Băng Đảo có thể xem được tại trang web của Trung tâm đa văn hóa (www.mcc.is).

Tại Trung tâm đa văn hóa có thể tìm thấy hầu hết những thông tin có liên quan đến những vấn đề của người nhập cư, xã hội Băng Đảo, khóa học tiếng Băng Đảo, quyền lợi và nghĩa vụ, dịch vụ phiên dịch- dịch thuật và nhiều thứ khác nữa.

- **Trung tâm đa văn hóa (www.mcc.is).**

Số điện thoại: **450 3090** (tiếng Băng Đảo/tiếng Anh),
470 4702 (tiếng Thái Lan),
470 4708 (tiếng Ba Lan),
470 4709 (tiếng Sebra/Kroatia),
470 4705 (tiếng Tây Ban Nha),
470 4707 (tiếng Nga),
470 4706 (tiếng Lithaen)

Những thông tin về đại sứ quán và lãnh sự quán các nước có thể tìm thấy trên trang web của bộ ngoại giao (www.utanrikisraduneyti.is/verkefni/send-og-raedisskrifstofur/islenskar/nr/41).

ÍSLAND Í HNOTSKURN

Höfuðborg: Reykjavík (www.reykjavik.is)

Opinbert tungumál: Íslenska

Tímabelti: UTC + 0 (enginn sumartími)

Þjóðarlén: .is

Landsnúmer: +354

Íbúaföldi 2011: 318.500

Þjóðsöngur: Lofsöngur

Stjórnarfar: Lýðveldi með þingbundinni stjórn

Stjórnsýsla: Ríki og sveitarfélög

/ 6 /

Ísland er meðal annars aðili að samningnum um Evrópska efnahagsvæðið (EES), Fríverslunarsamtökum Evrópu (EFTA), Atlantshafsbandalaginu (NATO), Norðurlandaráði og Schengen-samstarfinu.

Peningar

Gjaldmiðillinn er króna – ISK. Bankar skipta gjaldeyri. Flestar verslanir, fyrirtæki og leigubílar taka greiðslukort (debet og kredit). Ekki er víst að tekið sé við erlendum gjaldeyri í verslunum.

Netið

Aðgangur að Netinu er frír á mörgum kaffihúsum og víðar ef komið er með eigin tölvu. Netaðgangur er einnig ódýr eða ókeypis á upplýsingamiðstöðvum og bókasöfnum.

Saga

Ísland var hluti af danska konungsveldinu en fékk fullt sjálfstæði 17. júní 1944 þegar það varð lýðveldi. Árið 1904 fékk Ísland heimastjórn og 1918 hlaut það fullveldi. Áður en Ísland laut stjórn Danmerkur var það hluti af norska konungsveldinu.

Trú

Um 80% landsmanna tilheyrja þjóðkirkjunni sem er evangelísk-lútersk.

Um leið og sótt er um lögheimili er hægt að sækja um aðild að einhverju þeirra trúfélaga sem eru skráð á Íslandi og eru talin upp á þar til gerðu umsóknareyðublaði (www.skra.is/pages/1037).

TÓM TẮT VỀ BĂNG ĐẢO

Thủ đô: Reykjavík (www.reykjavik.is)

Ngôn ngữ chính thức: tiếng Băng Đảo

Múi giờ: UTC + 0 (không có giờ mùa hè)

Đuôi các trang web: .is

Mã số điện thoại: +354

Dân số năm 2011: 318.500

Quốc ca: Lofsöngur

Chế độ chính thể: Dân chủ với chính phủ nằm trong quốc hội

Chính quyền: Quốc gia và các tỉnh thành

171

Băng Đảo là thành viên của Khu vực kinh tế châu Âu (EES), Hiệp hội tự do thương mại châu Âu (EFTA), Tổ chức hiệp ước Bắc Đại Tây Dương (NATO), Hội đồng Bắc Âu và hiệp định Schengen.

Đồng tiền

Đơn vị tiền tệ là đồng krona – ISK. Nhà băng có đổi ngoại tệ. Hầu hết các cửa hàng, công ty và xe taxi tiếp nhận thẻ thanh toán (thanh toán trước và sau). Không chắc là có thể mua được hàng hóa bằng ngoại tệ tại các cửa hàng hay không.

Mạng internet

Tại nhiều quán cà phê và nhiều nơi khác có thể vào mạng miễn phí nếu đem theo máy tính riêng. Tại các trung tâm thông tin và thư viện có thể vào mạng miễn phí hoặc với giá rẻ.

Lịch sử

Băng Đảo từng là một phần của vương quốc Đan Mạch nhưng giành độc lập ngày 17 tháng sáu năm 1944 và trở thành nước dân chủ. Năm 1904 Băng Đảo được quyền tự quản và năm 1918 thì giành được chủ quyền. Trước khi nằm dưới quyền quản lý của Đan Mạch thì đất nước này đã từng là một phần của vương quốc Nauy.

Tôn giáo

Khoảng 80% người dân thuộc nhà thờ quốc gia là đạo tin lành. Khi nhập hộ khẩu thì có thể xin gia nhập một trong những tổ chức tôn giáo ở Băng Đảo và chúng được liệt kê trong mẫu đơn trên trang (www.skra.is/pages/1037).

HÁTÍÐISDAGAR OG FRÍDAGAR

Stórhátíðisdagur

- Nýársdagur (1. janúar)
- Föstudagurinn langi
- Páskadagur
- Hvítasunnudagur
- 17. júní (þjóðhátíðardagur Íslendinga)
- Aðfangadagur (24. desember) eftir klukkan 12.00
- Jóladaður (25. desember)
- Gamlársdagur (31. desember) eftir klukkan 12.00

/ 8 /

Ef unnið er á þessum dögum er greitt samkvæmt svokölluðum stórhátíðartaxta sem er hærri en hefðbundinn yfirvinnutaxti.

Almennir frídagar

- Annar í jólum (26. desember)
- Skírdagur
- Annar í páskum
- Sumardagurinn fyrsti
- Uppstigningardagur
- 1. maí (alþjóðlegur frídagur verkafólks)
- Annar í hvítasunnu
- Fyrsti mánudagur í ágúst (frídagur verslunarmanna)

Þegar unnið er á þessum dögum er starfsmanni greitt yfirvinnukaup.

NGÀY LỄ VÀ NGÀY NGHỈ

Các ngày lễ lớn

- Ngày đầu năm (ngày 1 tháng 1)
- Thứ sáu tuần thánh
- Chủ nhật lễ lá
- Chủ nhật trắng
- 17 tháng sáu (lễ độc lập của người dân Băng Đảo)
- Đêm giáng sinh (24 tháng mười hai) sau 12 giờ
- Ngày lễ giáng sinh (25. tháng mười hai)
- Ngày cuối năm (31 tháng 12) sau 12 giờ

/ 9 /

Nếu phải làm việc vào những ngày này thì được trả theo lương ngày lễ mà cao hơn lương làm thêm.

Những ngày nghỉ thông thường

- Ngày giáng sinh thứ hai (26 tháng mười hai)
- Thứ năm tuần thánh
- Thứ hai phục sinh
- Ngày đầu tiên của mùa hè
- Lễ thăng tiên
- Mừng một tháng năm (ngày quốc tế lao động)
- Ngày chủ nhật trắng thứ hai
- Thứ hai đầu tiên của tháng tám (ngày lễ của ngành thương mại phục vụ)

Khi làm việc vào những ngày này thì nhân viên được trả lương như làm thêm.

LÖG OG REGLUR

Samkvæmt íslensku stjórnarskránni skulu allir vera jafnir fyrir lögum og njóta mannréttinda án tillits til kynferðis, trúarbragða, skoðana, þjóðernisuppruna, kynþáttar, litarháttar, efnahags, ætternis og stöðu að öðru leyti. Konur og karlar skulu njóta jafns réttar í hvívetna.

Íslenska lögreglan er ríkislögregla og er innanríkisráðherra yfirmaður allrar löggæslu í landinu. Dómstigin eru tvö, héraðsdómstólar og hæstiréttur.

Lög og reglur eru ekki nákvæmlega eins í neinu ríki og því er mikilvægt að kynna sér lög í nýju landi. Upplýsingavefurinn www.island.is inniheldur viðamiklar upplýsingar á íslensku og ensku, á vef Alþingis (www.althingi.is) má finna íslenska lagasafnið og á vef Stjórnarráðsins má finna lög og reglugerðir sem þýddar hafa verið yfir á ensku (www.stjornarrad.is / www.government.is).

/ 10 /

Á Íslandi gilda sérstök lög er varða réttindi barna. Öllum ber skylda til að láta vita í síma 112 ef grunur leikur á að börn séu beitt líkamlegu, andlegu eða kynferðislegu ofbeldi.

Sjálfræðisaldur er 18 ár á Íslandi. Þá fær einstaklingur lögræði, það er fjárræði og sjálfræði, ásamt því að hann öðlast kosningarrétt. Bílpróf er hægt að taka daginn sem einstaklingur verður 17 ára en leyfi til að kaupa áfengi miðast við 20 ár.

Allir sem eru 18 ára og eldri mega ganga í hjúskap og skrá sig í sambúð¹, einnig einstaklingar af sama kyni. Hægt er að fá skilnað þótt makinn vilji það ekki. Við skilnað er eignum og skuldum venjulega skipt til helminga á milli hjóna nema samningur hafi verið gerður um annað.

Samkvæmt lögum er forsjá yfir börnum sameiginleg við skilnað og sambúðarslit nema annað sé ákveðið. Foreldrar þurfa að ákveða hjá hvoru þeirra barn skuli eiga lögheimili og þar með hafa, að jafnaði, fasta búsetu. Sýslumaður getur úrskurðað um ágreining varðandi umgengnisrétt en ef ágreiningur er um forsjá þarf að vísa honum til dómstóla. Ef foreldri sem fer eitt með forsjá gengur í hjúskap þá er forsjá barns einnig hjá stjúppforeldrinu. Taki það aftur á móti upp sambúð verður forsjáin einnig hjá sambúðarforeldrinu eftir að sambúðin hefur verið skráð samfleytt í eitt ár í þjóðskrá.

Hraðakstur og akstur undir áhrifum áfengis er litinn alvarlegum augum og eru refsingar háar fjársektir, ökuleyfisvipting og varðhald við ítrekuð brot. Sektir geta einnig haft áhrif á veitingu íslensks ríkisborgararéttar.

¹ Þegar fólk er í sambúð þá býr það saman; ef fólk er í skráðri sambúð býr það saman eins og hjón og nýtur ákveðinna réttinda, til dæmis í sambandi við skatta, þó það sé ekki gift. Hægt er skrá sambúð sína hjá Þjóðskrá Íslands á þar til gerðu eyðublaði.

LUẬT PHÁP VÀ QUY ĐỊNH

Theo như hiến pháp Băng Đảo thì mọi người đều bình đẳng trước luật pháp và hưởng nhân quyền không kể giới tính, tôn giáo, quan điểm, nguồn gốc, nòi giống, sắc tộc, điều kiện kinh tế, họ tộc và địa vị khác nhau. Phụ nữ và nam giới được hưởng quyền bình đẳng tuyệt đối.

Cảnh sát Băng Đảo là cảnh sát quốc gia và bộ trưởng bộ nội vụ là người đứng đầu việc bảo vệ luật pháp của đất nước. Hệ thống tòa án có hai bậc, tòa án địa phương và tòa án tối cao.

Luật pháp và quy định không giống nhau ở mỗi nước vì vậy việc tìm hiểu luật pháp ở đất nước mới là rất quan trọng. Trang web thông tin www.island.is có chứa đựng rất nhiều thông tin tiếng Băng Đảo và tiếng Anh, trên trang web của Quốc Hội (www.althingi.is) có thể tìm thấy thư viện luật pháp Băng Đảo và trên trang web của chính phủ có thể tìm thấy luật và quy định đã được dịch sang tiếng Anh (www.stjornarrad.is / www.government.is).

/ 11 /

Tại Băng Đảo có luật đặc biệt dành riêng cho trẻ em. Tất cả mọi người có nhiệm vụ thông báo theo số điện thoại 112 nếu nghi ngờ rằng trẻ bị bạo hành về thể xác, tinh thần hay tình dục.

Độ tuổi tự chủ là 18 tại Băng Đảo. Khi ấy cá nhân được quyền tự chủ, tự chủ về kinh tế và tự do, đồng thời được quyền bầu cử. Khi cá nhân 17 tuổi thì được thi lái xe và được phép mua rượu bia khi 20 tuổi.

Tất cả mọi người từ 18 tuổi trở lên được kết hôn và đăng kí sống chung¹, kể cả những người cùng giới. Có thể yêu cầu ly dị mặc dù chồng hay vợ không muốn. Khi li dị thì tài sản và nợ nần thường được chia đôi giữa hai vợ chồng trừ khi có hợp đồng khác từ trước.

Theo luật pháp thì quyền nuôi con là chung nhau khi ly dị và không sống chung trừ khi có thỏa thuận khác được quyết định. Cha mẹ phải quyết định đặt hộ khẩu của con mình với ai và đồng thời đó là nơi cư trú cố định của con. Văn phòng thủ tục pháp lý địa phương có thể phân xử mâu thuẫn có liên quan đến việc thăm con nhưng nếu mâu thuẫn có liên quan đến quyền nuôi con thì phải đưa ra tòa xét xử. Nếu người phụ huynh nuôi con một mình kết hôn thì cha mẹ dượng cũng được quyền nuôi con. Nếu hai người chỉ sống chung thì cả hai người đều được quyền nuôi con sau khi đã đăng kí sống chung liên trong một năm tại Văn phòng đăng ký hộ tịch.

Lái xe quá tốc độ và lái xe dưới sự ảnh hưởng của bia, rượu là điều rất nghiêm trọng và phải chịu hình phạt rất cao về tài chính, tịch thu quyền lái xe và sẽ bị bắt giam nếu vi phạm nhiều lần. Việc bị phạt có thể ảnh hưởng đến việc cấp quốc tịch Băng Đảo.

¹ Khi người ta sống chung thì tức là họ sống cùng nhau; nếu ai đó đăng kí sống chung thì họ sống cùng nhau như vợ chồng và hưởng một số quyền lợi nhất định, ví dụ về thuế, tuy họ chưa kết hôn. Có thể đăng kí sống chung tại Văn phòng đăng ký hộ tịch, nơi đó có mẫu đơn.

LÖGLEG BÚSETA Á ÍSLANDI

Ríkisborgarar ríkja sem ekki eiga aðild að EES- eða EFTA-samningnum þurfa að sækja um dvalarleyfi hjá Útlendingastofnun ef þeir ætla að dvelja lengur en þrjá mánuði á Íslandi.

Dvalarleyfi er forsenda löglegrar búsetu á Íslandi.

ÁÐUR EN KOMIÐ ER TIL LANDSINS

Það eru nokkur atriði sem mikilvægt er að skoða áður en komið er til Íslands.

Athuga þarf hvort vegabréfsáritun sé nauðsynleg fyrir komuna til landsins og hvaða fylgigögn frá heimalandi þurfa að fylgja umsókn um dvalarleyfi. Dvalarleyfi er forsenda löglegrar dvalar í landinu.

/ 12 /

Vegabréfsáritun

Útlendingastofnun veitir upplýsingar varðandi vegabréfsáritanir og hvaða ríki eru undanþegin vegabréfsáritun. Upplýsingar eru á vef Útlendingastofnunar (www.utl.is).

Umboð

Ef umsækjandi getur ekki sjálfur verið í samskiptum við Útlendingastofnun þarf hann að veita aðstandanda eða öðrum aðila á Íslandi umboð til þess. Sjá nánar á vef stofnunarinnar (www.utl.is).

Dvalarleyfi

Sótt er um dvalarleyfi í samræmi við tilgang dvalar. Helstu flokkar dvalarleyfa eru:

- Dvalarleyfi vegna atvinnu.
- Dvalarleyfi vegna náms.
- Dvalarleyfi vegna vistráðningar (au-pair).
- Dvalarleyfi vegna fjölskyldusameiningar.

Dvalarleyfi á grundvelli atvinnu skiptist í þrjá flokka sem eru dvalarleyfi íþróttafólks, sérfræðinga og leyfi vegna tímabundins skorts á vinnuafli. Dvalarleyfi á grundvelli atvinnu eru ekki gefin út nema viðkomandi fái einnig atvinnuleyfi á Íslandi og sækja þarf þá um bæði leyfin samtímis. Vinnumálastofnun (www.vinnumalastofnun.is) veitir atvinnuleyfi. Upplýsingar um atvinnuleyfi eru á bls. 22.

Aðstandendur íþróttafólks, sérfræðinga og þeirra sem stunda doktorsnám á Íslandi geta sótt um dvalarleyfi á grundvelli fjölskyldusameiningar.

Dvalarleyfi og atvinnuleyfi í öðru EES- og EFTA-ríki gildir ekki á Íslandi.

ĐỊNH CƯ HỢP PHÁP TẠI BĂNG ĐÀO

Công dân các nước không thuộc khối EES- hay EFTA cần phải xin giấy phép cư trú tại Cục xuất nhập cảnh nếu họ định ở lại Băng Đảo lâu hơn ba tháng.

Giấy phép cư trú là điều kiện cần thiết để định cư hợp pháp tại Băng Đảo.

TRƯỚC KHI ĐẾN ĐẤT NƯỚC

Một số chi tiết quan trọng cần xem qua trước khi đến Băng Đảo. Cần kiểm tra xem có cần thiết phải xin visa để đến đây không và những giấy tờ gì kèm theo từ nước mình cần nộp cùng với đơn xin giấy phép cư trú. Giấy phép cư trú là điều kiện cần thiết để định cư hợp pháp tại đất nước này.

Cấp visa

Cục xuất nhập cảnh cung cấp thông tin liên quan đến việc cấp visa và những nước nào được miễn thị thực visa. Thông tin trên trang web Cục xuất nhập cảnh (www.utl.is).

Ủy quyền

Nếu người nộp đơn không đích thân liên lạc được với Cục xuất nhập cảnh thì người đó phải ủy quyền cho người thân hoặc đối tượng nào đó ở Băng Đảo quyền làm điều này cho họ. Xem chi tiết trên trang web (www.utl.is).

Giấy phép cư trú

Xin giấy phép cư trú tùy theo mục đích định cư. Những nhóm chính như sau:

- Giấy phép cư trú theo diện lao động.
- Giấy phép cư trú theo diện du học.
- Giấy phép cư trú theo diện sang trông trẻ (au-pair).
- Giấy phép cư trú theo diện đoàn tụ gia đình.

Giấy phép cư trú theo diện lao động chia thành ba nhóm đó là giấy phép cư trú cho vận động viên thể thao, các chuyên gia và vì tình trạng thiếu nhân lực tạm thời. Giấy phép cư trú theo diện lao động không được cấp trừ khi người đó cũng được cấp giấy phép lao động tại Băng Đảo và khi đó cần xin cả hai giấy phép cùng một lúc. Bộ lao động (www.vinnumalastofnun.is) cấp giấy phép lao động. Thông tin về giấy phép lao động có tại trang 23.

Người thân của vận động viên thể thao, các chuyên gia và những ai theo học tiến sĩ tại Băng Đảo có thể xin giấy phép cư trú theo dạng đoàn tụ gia đình.

Giấy phép cư trú và giấy phép lao động ở các quốc gia khác thuộc khối EES- và EFTA- thì không có giá trị ở Băng Đảo.

Umsókn um fyrsta leyfi

Umsókn um fyrsta leyfi þarf að vera samþykkt af Útlendingastofnun áður en komið er til landsins.

Undantekning

Ef umsækjandi er maki, samvistarmaki, sambúðarmaki eða barn í lögumætri forsjá Íslendinga, norræns borgara eða útlendinga sem fær að dvelja löglega í landinu, samkvæmt dvalarleyfi eða búsetuleyfi, má sækja um dvalarleyfi eftir að komið er til landsins. Samkvæmt lögum er barn einstaklingur sem ekki er orðinn 18 ára.

Ríkisborgarar ríkja utan EES og EFTA, sem eru aðstandendur ríkisborgara EES- og EFTA-ríkis², þurfa ekki að sækja um dvalarleyfi en skulu sækja um dvalarskírteini hjá Útlendingastofnun innan þriggja mánaða frá komu til landsins.

Nánari upplýsingar um dvalarskírteini, fylgigögn og umsókn eru á vef Útlendingastofnunar (www.utl.is/index.php?option=com_content&view=article&id=46&Itemid=49&lang=is).

Dvalarleyfi er ekki gefið út nema umsækjandi uppfylli ákveðin grunnskilyrði. Þeirra á meðal eru:

- Trygg framfærsla.
 - Tryggt húsnæði.
 - Sjúkratrygging.
-

GRUNNSKILYRÐI DVALARLEYFIS

Trygg framfærsla

Umsækjandi verður að geta sýnt fram á trygga framfærslu og er þá átt við eitthvað af eftirfarandi:

- Atvinnutekjur eða fastar reglubundnar greiðslur.
- Eigið fé (til dæmis inni á bankareikningi).
- Greiðslur frá öðrum nánnum fjölskyldumeðlimi (ef umsækjandi er barn undir 18 ára eða foreldri 67 ára og eldri).

Ef framfærsla er í formi atvinnutekna eða fastra reglubundinna greiðslna þarf að framvísa ráðningarsamningi, launaseðlum eða vottorði frá vinnuveitenda um starfshlutfall og ráðningartíma.

Ef um er að ræða eigið fé, sem umsækjandi notar til framfærslu, þá þarf það að vera í gjaldmiðli sem skráður er hjá Seðlabanka Íslands (www.sedlabanki.is). Sama gildir um námslán eða námsstyrki vegna námsmanna.

² Aðstandandi í þessu tilvik tilst maki, samvistarmaki eða sambúðarmaki ríkisborgara EES-eða EFTA-ríkis, barn hans eða maka (undir 21 árs aldri eða á hans framfæri) eða foreldri hans eða maka (sem er á hans framfæri).

Đơn xin giấy phép đầu tiên

Đơn xin giấy phép đầu tiên phải được Cục xuất nhập cảnh chấp nhận trước khi được sang đất nước này.

Ngoại lệ

Nếu người nộp đơn là vợ/chồng, người sống chung, người đăng kí sống chung cùng hay khác giới hay trẻ em thuộc quyền nuôi dưỡng của người Bằng Đảo, công dân Bắc Âu hay người nước ngoài định cư hợp pháp tại đất nước này theo diện cư trú hay định cư có thể xin giấy phép cư trú sau khi đã sang đến Bằng Đảo. Theo luật pháp thì trẻ em là cá nhân chưa đến 18 tuổi.

Công dân của các nước ngoài EEA và EFTA, nhưng là người thân của công dân các nước thuộc khối EEA và EFTA², không cần phải xin giấy phép cư trú nhưng phải nộp đơn xin thẻ cư trú cho Cục xuất nhập cảnh trong vòng ba tháng kể từ khi sang đến đất nước này. Thông tin chi tiết về thẻ cư trú, giấy tờ kèm theo và đơn để điền có trên trang web của Cục xuất nhập cảnh. (www.utl.is/index.php?option=com_content&view=article&id=46&Itemid=49&lang=is).

/ 15 /

Giấy phép cư trú sẽ không được cấp, trừ khi người nộp đơn đáp ứng được những điều kiện cơ bản nhất định. Chúng bao gồm:

- Đảm bảo về thu nhập .
- Đảm bảo về nơi ở .
- Bảo hiểm y tế.

NHỮNG ĐIỀU KIỆN CƠ BẢN CỦA GIẤY PHÉP CƯ TRÚ

Thu nhập đảm bảo

Người nộp đơn phải chứng minh được mình có thu nhập bảo đảm và cụ thể là một trong những cách sau:

- Thu nhập lao động hoặc khoản chi trả định kỳ cố định.
- Vốn chủ sở hữu (ví dụ như tài khoản ngân hàng).
- Các khoản thanh toán từ các thành viên khác trong gia đình (nếu người nộp đơn là trẻ em dưới 18 tuổi hoặc phụ huynh 67 tuổi trở lên).

Nếu thu nhập là dưới dạng thu nhập lao động hay khoản chi trả định kỳ cố định phải nộp kèm hợp đồng lao động, giấy lương hoặc giấy chứng nhận của người sử dụng lao động về thời gian làm việc và thời gian tuyển dụng.

Còn trong trường hợp vốn chủ sở hữu, mà người nộp đơn sẽ sử dụng để sinh sống, thì số tiền phải thuộc loại tiền tệ được liệt kê trong danh sách của Ngân hàng Trung ương (www.sedlabanki.is). Điều tương tự được áp dụng cho các khoản vay hoặc học bổng cho học sinh, sinh viên.

² Người thân trong trường hợp này là người vợ/chồng, người sống chung cùng hay khác giới với công dân các nước thuộc khối EES- hay EFTA, con của người đó hay của người vợ/chồng (mà dưới 21 tuổi hay thuộc quyền quản lý của người đó) hoặc cha mẹ của người đó hay của người vợ/chồng (mà thuộc quyền chăm sóc của người đó).

Upplýsingar um viðmið vegna lágmarksframfærslu eru að finna á vef Útlendingastofnunar (www.utl.is/index.php?option=com_content&view=article&id=77&Itemid=79&lang=is).

Greiðslur í formi félagslegrar aðstoðar frá ríki eða sveitarfélagi teljast ekki trygg framfærsla.

Tryggt húsnæði

Með tryggu húsnæði er átt við að umsækjandi geti sýnt fram á að hann megi dvelja í húsnæði, sem skráð er sem íbúðarhúsnæði í fasteignaskrá, með samþykki þinglýsts eiganda. Þinglýstur eigandi húsnæðisins þarf að skrifa undir eyðublað sem staðfestir þetta (www.utl.is/images/stories/Yfirlysing_huseiganda.pdf).

/ 16 /

Sjúkratrygging

Umsækjandi þarf að kaupa sjúkratryggingu sem kallast sjúkrakostnaðartrygging hjá váttryggingafélagi sem er með starfsleyfi á Íslandi. Tryggingin þarf að gilda í minnst sex mánuði frá skráningu lögheimilis eða þar til viðkomandi er búinn að ávinna sér rétt til að vera sjúkratryggður á Íslandi (nánari upplýsingar veita váttryggingafélagin; (www.vordur.is, www.tm.is, www.vis.is, www.sjova.is).

Börn og unglingar, yngri en 18 ára, eru sjúkratryggð með foreldrum sínum eða forsjármönnum. Sama gildir um kjörbörn, stjúpborn og fósturbörn.

Þeir sem ekki eru sjúkratryggðir þurfa að greiða hærra gjald fyrir heilbrigðisþjónustu. Upplýsingar um sjúkratryggingar og fleira eru að finna á vefsíðu Tryggingastofnunar ríkisins (www.tr.is) og á vefsíðu Sjúkratrygginga Íslands (www.sjukra.is).

Fylgigögn og vottorð

Útlendingastofnun og fleiri stofnanir gera þær kröfur að öllum erlendum vottorðum, sem eru á öðrum tungumálum en ensku eða Norðurlandamáli (dönsku, norsku, sænsku eða finnsku), fylgi þýðing sem unnin er af löggiltum skjalapýðanda.

Upplýsingar um löggilta skjalapýðendur á Íslandi eru að finna á vefsíðu Félags dómtúlka og skjalapýðenda (www.flds.is).

Áður en sótt er um dvalarleyfi á Íslandi þarf að útvega ýmis vottorð og gögn sem þurfa að fylgja með umsókninni. Það fer eftir tilgangi dvalar og tegundum leyfa hvaða fylgigagna er óskað. Upplýsingar um hvaða fylgigögn þurfa að fylgja í hverju tilviki eru á vefsíðu Útlendingastofnunar (www.utl.is).

Ef ástæða þykir til áskilur Útlendingastofnun sér rétt til að óska eftir staðfestingu á lögmati erlendra vottorða. Um er að ræða annað hvort „apostille“-vottun frá heimaríki umsækjanda eða tvöfalda staðfestingu frá utanríkisráðuneyti í heimaríki og sendiráði viðkomandi ríkis á Íslandi eða næsta sendiráði (hafi viðkomandi ríki ekki sendiráð á Íslandi).

Thông tin về tiêu chuẩn cho thu nhập tối thiểu có thể tìm thấy trên trang web của Cục xuất nhập cảnh (www.utl.is/index.php?option=com_content&view=article&id=77&Itemid=79&lang=is).

Các khoản được trả dưới dạng trợ giúp xã hội từ quốc gia hay địa phương không được công nhận là thu nhập đảm bảo.

Đảm bảo về nơi ở

Đảm bảo về nơi ở có nghĩa là người nộp đơn có thể chứng minh rằng anh ta được phép sống tại đó, nơi được đăng ký là nhà ở trong danh sách bất động sản, với sự đồng ý của người đăng ký chủ sở hữu. Người đăng ký chủ sở hữu của ngôi nhà ký vào một mẫu đơn để xác nhận điều này (www.utl.is/images/stories/Yfirlysing_huseiganda.pdf).

Bảo hiểm y tế

Người nộp đơn phải mua bảo hiểm y tế, được gọi là bảo hiểm chi phí y tế của một công ty bảo hiểm được phép hoạt động tại Băng đảo. Bảo hiểm phải có giá trị ít nhất sáu tháng kể từ khi đăng ký hộ khẩu hoặc cho đến khi người đó có quyền được hưởng chế độ bảo hiểm y tế ở Băng đảo (để biết thêm thông tin xin liên lạc với công ty bảo hiểm; (www.vordur.is, www.tm.is, www.vis.is, www.sjova.is).

Trẻ em và thanh thiếu niên dưới 18 tuổi, được bảo hiểm sức khỏe theo cha mẹ hoặc người giám hộ của chúng. Điều tương tự cũng áp dụng đối với con nhận, con riêng và con nuôi.

Những người không có bảo hiểm y tế phải nộp lệ phí cao hơn cho các dịch vụ y tế. Thông tin về bảo hiểm y tế và nhiều điều nữa có thể tìm thấy trên trang web Cơ quan bảo hiểm xã hội quốc gia (www.tr.is) và trang web Cục bảo hiểm y tế Băng Đảo (www.sjukra.is).

Giấy tờ kèm theo và giấy chứng nhận

Cục xuất nhập cảnh và các cơ quan khác yêu cầu rằng tất cả các chứng chỉ nước ngoài, viết bằng ngôn ngữ khác ngoài tiếng Anh hoặc Bắc Âu (Đan Mạch, Na Uy, Thụy Điển hoặc Phần Lan), phải kèm theo bản dịch được soạn thảo bởi một dịch thuật viên được công chứng.

Thông tin về các dịch thuật viên được công chứng ở Iceland có thể tìm thấy trên trang web của Hiệp hội thông dịch viên và dịch giả có bằng hành nghề hợp pháp (www.flds.is).

Trước khi xin cấp giấy phép cư trú cần phải chứng nhận một số loại giấy tờ và các tài liệu khác nhau để nộp kèm theo đơn. Tùy thuộc vào mục đích cư trú và loại giấy phép mà những tài liệu kèm theo nào được yêu cầu. Thông tin về các giấy tờ cần được kèm theo trong từng trường hợp có trên trang web của Cục xuất nhập cảnh (www.utl.is).

Nếu xét thấy cần thiết thì Cục xuất nhập cảnh có quyền yêu cầu xác minh tính hợp pháp của giấy chứng nhận nước ngoài. Khi đó có thể lựa chọn một trong hai, hoặc là xin chứng nhận «apostille» từ đất nước của người nộp đơn hoặc xác nhận kép, một từ Bộ Ngoại giao tại đất nước mình và một từ đại sứ quán của quốc gia đó tại Băng Đảo hoặc đại sứ quán gần nhất (nếu quốc gia đó không có đại sứ quán tại Băng Đảo).

Nánari upplýsingar um apostille-vottun er að finna á vefsíðu HCCH (www.hcch.net/index_en.php?act=text.display&tid=37).

Þau gögn (ef við á) sem nauðsynlegt er að skila í frumriti eru:

- Sakavottorð.
- Hjúskaparvottorð.
- Fæðingarvottorð.
- Forsjárgögn, skilnaðar- eða dánargögn.
- Staðfesting á sambúð eða samvist.

Mikilvægt er að gildistími vegabréfs sé að minnsta kosti þrjú mánuðir fram yfir áætlaðan dvalartíma.

/ 18 /

Kennitala

Kennitalan er tíu stafa tala sem er eins konar lykill að íslensku samfélagi.

Umsókn um kennitölu og beiðni um skráningu lögheimilis er hluti af umsókn um dvalarleyfi. Útlendingastofnun sér um að sækja um kennitölu fyrir einstaklinga sem þurfa dvalarleyfi eða dvalarleyfisskírteini á Íslandi.

EFTIR KOMU TIL LANDSINS

Læknisrannsókn

Í mörgum tilvikum þarf umsækjandi að undirgangast læknisrannsókn og skila læknisvottorði til Útlendingastofnunar. Þeir sem leggja fram erlent læknisvottorð yngra en þriggja mánaða, sem metið er fullnægjandi að mati læknis á Íslandi, þurfa ekki að fara í læknisskoðun hér á landi.

Íbúar frá EES-ríkjum (annarra en Rúmeníu og Búlgaríu), Sviss, Bandaríkjunum, Kanada, Ástralíu og Nýja-Sjálandi þurfa hvorki að framvísa læknisvottorði né undirgangast læknisrannsókn. Nánari upplýsingar eru á vef Fjölmenningsseturs (www.mcc.is/heilsa/laeknisskodun).

Myndataka

Útlendingur þarf að mæta í myndatöku sem fer fram hjá Útlendingastofnun eða næsta sýslumannsembætti. Sýna þarf vegabréf. Myndataka á að fara fram um leið og útlendingur er kominn og eigi síðar en þegar læknisrannsókn hefur farið fram.

Dvalarleyfiskort

Dvalarleyfiskort er gefið út um leið og læknisvottorð hefur borist Útlendingastofnun og myndataka hefur farið fram. Dvalarleyfiskortið er staðfesting á lögmætri dvöl réttthafa þess. Upphaf dvalar miðast við útgáfudag kortsins.

Để biết thêm thông tin về xác nhận apostille có thể tìm trên trang web của HCCH (www.hcch.net/index_en.php?act=text.display&tid=37).

Các dữ liệu (nếu có) phải nộp bản chính là:

- Phiếu lý lịch tư pháp.
- Giấy chứng nhận đăng ký kết hôn.
- Giấy khai sinh.
- Các dữ liệu về quyền nuôi con, ly hôn hoặc chứng tử.
- Xác nhận chung sống với người cùng hay khác giới.

Điều quan trọng là hộ chiếu còn hạn sử dụng ít nhất là ba tháng sau khi thời hạn của thẻ cư trú kết thúc.

/ 19 /

Số chứng minh thư

Số chứng minh thư gồm mười chữ số, là một loại chìa khóa để nhập vào xã hội Băng Đảo. Đơn xin số chứng minh thư và yêu cầu đăng ký hộ khẩu là một phần của hồ sơ xin giấy phép cư trú. Cục xuất nhập cảnh chịu trách nhiệm xin số chứng minh thư cho các cá nhân, những người cần giấy phép cư trú hoặc thẻ cư trú tại Băng Đảo.

SAU KHI ĐẶT CHÂN ĐẾN ĐẤT NƯỚC

Xét nghiệm y tế

Trong nhiều trường hợp, người nộp đơn phải trải qua một cuộc kiểm tra y tế và nộp giấy chứng nhận y tế đến Cục xuất nhập cảnh. Những ai nộp giấy chứng nhận y tế từ nước ngoài mới làm không lâu hơn ba tháng và được các bác sĩ tại Iceland đánh giá là đủ tiêu chuẩn, thì sẽ không phải đi khám bệnh ở nước này. Công dân từ các nước thuộc EES (trừ Romania và Bulgaria), Thụy Sĩ, Mỹ, Canada, Australia và New Zealand không cần phải nộp giấy chứng nhận y tế hay trải qua cuộc kiểm tra y tế. Thông tin chi tiết có trên trang web của Trung tâm đa văn hóa (www.mcc.is/heilsa/laeknissskodun).

Chụp hình

Người nước ngoài phải đến chụp hình tại Cục xuất nhập cảnh hoặc tại các cơ quan thủ tục pháp lý địa phương gần nhất. Phải xuất trình hộ chiếu. Việc chụp hình phải được thực hiện ngay sau khi người nước ngoài đến, và trước khi việc kiểm tra y tế đã được thực hiện.

Thẻ cư trú

Thẻ cư trú được cấp ngay sau khi giấy chứng nhận y tế đã được gửi đến cục xuất nhập cảnh và việc chụp ảnh đã diễn ra. Thẻ cư trú là xác nhận quyền cư trú hợp pháp của người sở hữu. Điểm khởi đầu của cư trú được tính theo ngày cấp thẻ.

Dvalarskírteini

Ríkisborgari utan EES- eða EFTA-ríkis sem er aðstandandi EES- eða EFTA-ríkisborgara sækir um dvalarskírteini hjá Útlendingastofnun. Við umsókn þarf hann meðal annars að leggja fram vegabréf, staðfestingu á fjölskyldutengslum, fara í myndatöku hjá Útlendingastofnun og gæti auk þess þurft að fara í læknisrannsókn (www.mcc.is/heilsa/laeknisskodun).

Þegar aðstandandi ríkisborgara EES- eða EFTA-ríkis uppfyllir öll nauðsynleg skilyrði er gefið út dvalarskírteini sem sent er á dvalarstað umsækjanda, og verður það heimilisfang um leið lögheimili hans. Upphaf dvalar miðast við útgáfudag skírteinisins.

Flutningur lögheimilis innanlands

Ef flytja þarf lögheimili milli staða á Íslandi þarf að fylla út eyðublaðið „*Flutningstilkynning innanlands*“. Eyðublaðið er hægt að nálgast á vefsíðu Þjóðskrár Íslands (www.skra.is/pages/1031) eða á skrifstofum sveitarfélaga (www.samband.is/sveitarfelogin).

Mögulegt er að fylla eyðublaðið út á Netinu og senda það rafrænt eða prenta það út, skrifa undir og skila beint til Þjóðskrár Íslands (í pósti eða á faxi) eða á skrifstofur sveitarfélaga.

Skráning úr landi

Útlendingur sem tekur aftur upp fasta búsetu erlendis þarf að skrá sig úr landi með því að fylla út flutningstilkynningu hjá Þjóðskrár Íslands. Eyðublaðið er hægt að nálgast á vefsíðu Þjóðskrár Íslands (www.skra.is/pages/1031) eða á skrifstofum sveitarfélaga.

Mögulegt er að fylla eyðublaðið út á Netinu og senda það rafrænt eða prenta það út, skrifa undir og skila beint til Þjóðskrár Íslands (í pósti eða á faxi) eða á skrifstofur sveitarfélaga.

Endurkoma – útrunnið leyfi

Útlendingur sem hyggst taka aftur upp fasta búsetu á Íslandi þarf að fullnægja sömu kröfum og þegar hann kom í fyrsta skipti til landsins.

Mikilvæg atriði um kennitölu og lögheimili:

- Útlendingastofnun sér um að afla kennitölu fyrir umsækjanda dvalarleyfis.
- Ef útlendingur þarf kennitölu í öðrum tilgangi en vegna öflunar dvalarleyfis þarf stofnun/fyrirtæki að sækja um kennitölu fyrir hann.
- Útlendingur getur ekki sótt um kennitölu fyrir sjálfan sig.
- Þegar dvalarleyfiskort/dvalarskírteini hefur verið gefið út er útlendingur skráður með lögheimili í þjóðskrá.
- Útlendingur nýtur engra dvalarleyfistengdra réttinda á Íslandi fyrr en hann hefur fengið útgefið dvalarleyfiskort/dvalarskírteini.

Giấy chứng nhận cư trú

Công dân các nước không thuộc EEA hoặc EFTA mà là người thân của công dân quốc gia thuộc EEA hoặc EFTA nộp đơn xin giấy phép cư trú tại Cục xuất nhập cảnh. Khi nộp đơn người ấy phải trình hộ chiếu, xác nhận quan hệ gia đình, đi chụp hình tại Cục xuất nhập cảnh và cũng có thể phải trải qua cuộc kiểm tra y tế (www.mcc.is/heilsa/laeknissskodun).

Khi người thân của công dân các nước thuộc khối EEA hoặc EFTA đáp ứng tất cả những điều kiện cần thiết, giấy phép cư trú được phát hành và được gửi tới nơi ở của người nộp đơn, và địa chỉ đó trở thành hộ khẩu của người ấy. Điểm khởi đầu của cư trú được tính theo ngày cấp thẻ.

Chuyển hộ khẩu trong nước

Nếu cần chuyển hộ khẩu giữa các địa phương trong Băng Đảo cần điền vào mẫu đơn „Thông báo chuyển địa chỉ trong nước“. Mẫu đơn có thể tìm thấy trên trang web của Văn phòng đăng ký hộ tịch của Băng Đảo (www.skra.is/pages/1031) hoặc tại văn phòng hành chính của địa phương (www.samband.is/sveitarfelogin).

Có thể điền đơn trên mạng và gửi qua mạng hay in ra, ký tên và nộp thẳng tới Văn phòng đăng ký hộ tịch của Băng Đảo (qua thư hay fax) hay đến văn phòng hành chính của địa phương.

Đăng ký ra khỏi đất nước

Người nước ngoài muốn ra nước ngoài sống trở lại cần phải đăng ký ra khỏi đất nước bằng cách điền mẫu đơn thông báo chuyển địa chỉ của Văn phòng đăng ký hộ tịch của Băng Đảo. Mẫu đơn có thể tìm thấy trên trang web của Văn phòng đăng ký hộ tịch Băng Đảo (www.skra.is/pages/1031) hay tại văn phòng hành chính của địa phương.

Có thể điền vào mẫu đơn trên mạng và gửi qua mạng hoặc in ra, ký tên và gửi lại trực tiếp đến Văn phòng đăng ký hộ tịch của Băng Đảo (bằng thư hoặc fax) hoặc tại văn phòng hành chính của địa phương.

Quay trở lại - giấy phép đã hết hạn

Người nước ngoài có ý định thường trú trở lại tại Iceland phải đáp ứng các yêu cầu tương tự như khi người ấy lần đầu tiên đến đất nước này.

Những chi tiết quan trọng về sổ chứng minh thư và hộ khẩu:

- Cục xuất nhập cảnh chịu trách nhiệm xin sổ chứng minh thư cho người nộp hơn xin giấy phép lao động.
- Nếu người nước ngoài cần sổ chứng minh thư vì lý do khác ngoài lý do xin giấy phép cư trú thì cơ quan/công ty sẽ xin sổ chứng minh thư cho người đó.
- Người nước ngoài không thể tự xin sổ chứng minh thư cho mình.
- Khi thẻ cư trú/giấy phép cư trú đã được cấp thì người nước ngoài đó có hộ khẩu trong sổ đăng ký hộ tịch quốc gia.
- Người nước ngoài không được hưởng quyền lợi gì theo diện cư trú tại Băng Đảo cho đến khi người ấy đã có thẻ cư trú/giấy phép cư trú.

VINNA Á ÍSLANDI

Launþegar á Íslandi njóta sömu réttinda varðandi laun og önnur starfskjör sem samtök aðila vinnumarkaðarins semja um.

Á Íslandi er óheimilt að semja um lakari kjör en almennir kjarasamningar segja til um.

Hjá Alþýðusambandi Íslands (ASÍ) er hægt að fá bækling um réttindi og skyldur á vinnumarkaði (www.asi.is).

Atvinnuleyfi

Þeir sem flytja til landsins vegna atvinnu þurfa að hafa atvinnuleyfi á Íslandi. Fyrsta leyfi er ávallt tímabundið og er veitt útlendingi en er bundið tilteknum atvinnurekanda. Atvinnuleyfi verður að hafa verið veitt áður en umsækjandi hefur störf.

Undanþegnir atvinnuleyfi eru makar og börn (yngri en 18 ára) íslenskra ríkisborgara og makar og börn ríkisborgara sem eiga aðild að EES-samningnum, að undanskildum ríkisborgurum Rúmeníu og Búlgaríu.

Vinnuálastofnun gefur út atvinnuleyfi en umsókn er send til Útlendingastofnunar með umsókn um dvalarleyfi.

Nánari upplýsingar um atvinnuleyfi eru á vefsíðu Vinnuálastofnunar (www.vinnuamalastofnun.is) og Fjölmenningsseturs (www.mcc.is).

Ráðningarsamningur

Allir sem vinna á Íslandi eiga að hafa skriflegan ráðningarsamning. Í ráðningarsamningi á að koma fram nafn starfsmanns, upplýsingar um atvinnurekanda, upplýsingar um hvar starfið er unnið, laun, ráðningartíma, uppsagnarákvæði og aðild að lífeyrissjóði og stéttarfélagi.

Nánari upplýsingar eru að finna á vefsíðu Alþýðusambands Íslands (ASÍ) (www.asi.is), Vinnuálastofnunar (www.vinnuamalastofnun.is) og vefsíðum einstakra stéttarféлага.

Mikilvægt að athuga

- Að laun séu samkvæmt kjarasamningi.
- Að vinnutími sé ekki lengri en lög og kjarasamningar leyfa.
- Að orlof sé í samræmi við lög og kjarasamninga.
- Að laun séu greidd vegna veikinda eða slysa.
- Að launaseðill fylgi þegar laun eru greidd.
- Að atvinnurekandi borgi skatt af launum.
- Að atvinnurekandi greiði gjöld til lífeyrissjóðs og stéttarfélags.

VIỆC LÀM TẠI BĂNG ĐẢO

Nhân công ở Băng Đảo hưởng các quyền lợi giống nhau, không phân biệt giới tính, quốc tịch hoặc thời gian tuyển dụng, về tiền lương và các lợi ích khác mà các tổ chức là thành viên của thị trường việc làm đã đàm phán.

Tại Iceland có mức lương tối thiểu và không được phép chi trả hoặc chấp nhận mức lương thấp hơn so với thỏa ước tập thể quy định.

Tại Liên đoàn lao động Băng Đảo (ASI) có thể có được một cuốn sách hướng dẫn về các quyền lợi và nghĩa vụ trên thị trường lao động (www.asi.is).

Giấy phép lao động

Những người di chuyển đến đất nước để làm việc phải có giấy phép lao động tại Băng Đảo. Giấy phép đầu tiên luôn luôn là tạm thời, và người nước ngoài được cấp nhưng ràng buộc với một chủ sở hữu lao động. Giấy phép phải được chấp nhận trước khi người nộp đơn bắt đầu làm việc.

Những trường hợp được miễn giấy phép là vợ chồng và con của (dưới 18) công dân Băng Đảo và vợ/chồng và con của công dân các nước thuộc khối EES, ngoại trừ công dân của Romania và Bulgaria.

Cục lao động cấp giấy phép lao động nhưng đơn được chuyển đến Cục xuất nhập cảnh cùng với đơn xin giấy phép cư trú.

Thông tin chi tiết về giấy phép lao động có trên trang web của Cục lao động (www.vinnumalastofnun.is) và Trung tâm đa văn hóa (www.mcc.is).

Hợp đồng lao động

Tất cả những ai làm việc tại Băng Đảo phải có hợp đồng lao động bằng văn bản. Trong hợp đồng phải có tên của nhân viên, thông tin về nhà tuyển dụng, thông tin về nơi mà công việc được thực hiện, tiền lương, thời gian tuyển dụng, các giao ước khi thôi việc và thành viên của quỹ lương hưu và công đoàn.

Các thông tin có sẵn trên trang web của Liên đoàn lao động Băng Đảo (ASI) (www.asi.is), Cục lao động (www.vinnumalastofnun.is) và trang web của một số công đoàn.

Quan trọng cần phải kiểm tra

- Rằng lương được trả theo thỏa ước tập thể.
- Rằng thời gian làm việc không vượt quá mức mà pháp luật và thỏa ước tập thể cho phép.
- Rằng lương nghỉ phép theo đúng với pháp luật và thỏa ước tập thể.
- Rằng lương được trả khi mắc bệnh hoặc bị tai nạn.
- Rằng có giấy lương được kèm theo khi trả lương.
- Rằng người sử dụng lao động nộp thuế được trích ra từ tiền lương.
- Rằng người sử dụng lao động trả các chi phí lương hưu và công đoàn.

Launaseðlar

Launaseðill er skrifleg staðfesting á fjárhæð launa og gjöldum sem atvinnurekandi hefur dregið af launum, svo sem skatt- og lífeyrissjóðsgreiðslur.

Bankareikningur

Flestir atvinnurekendur borga laun beint inn á bankareikning. Bankar gera mismunandi kröfur til þeirra sem sækja um að stofna bankareikning. Allir bankar gera þó kröfu um að umsækjandi sé með kennitölu og skilríki með mynd.

Lögbundnir frídagar

Samkvæmt flestum kjarasamningum eiga þeir sem eru á föstum launum að fá greidd laun fyrir lögbundna frídaga sem lenda á vinnudegi, líkt og um hefðbundinn vinnudag sé að ræða, þótt ekki sé unnið á þeim degi. Ekki er greitt fyrir fasta yfirvinnu á þessum dögum. Ef unnið er á frídegi er greitt sérstaklega fyrir það.

Lífeyrissjóður

Allt launafólk á að borga í lífeyrissjóð. Það fær greitt úr lífeyrissjóði þegar það lýkur störfum vegna aldurs eða örorku. Atvinnurekanda ber að halda eftir ákveðnum hluta launa starfsmanns sem nefnist iðgjald, en það er sá hluti sem greiddur er til lífeyrissjóðs, ásamt mótframlagi frá atvinnurekandanum sjálfum.

Vandamál á vinnustað

Ef upp koma vandamál í samskiptum á vinnustað er hægt að leita eftir upplýsingum og aðstoð hjá trúnaðarmönnum á vinnustað, stéttarfélagi eða Fjölmeningarsetri.

Stærstu stéttarfélögin eru Efling-stéttarfélag (www.efling.is), VR (www.vr.is) og heildarsamtök stéttarféлага eins og Bandalag háskólamanna (BHM) (www.bhm.is) og Bandalag starfsmanna ríkis og bæja (BSRB) (www.bsrb.is).

Vinnuvernd

Vinnueftirlit ríkisins er miðstöð vinnuverndarstarfs í landinu. Hlutverk Vinnueftirlitsins er að tryggja að gætt sé að öryggi starfsmanna, hafa eftirlit með vinnuaðstöðu þeirra og að ráðstafanir séu fyrir hendi til að koma í veg fyrir slys á vinnustað. Upplýsingar um Vinnueftirlitið ásamt upplýsingaefni um öryggi á vinnustað eru á vef Vinnueftirlitsins (www.vinnueftirlit.is).

Mat á námi

Mat á menntun getur bætt stöðu fólks á vinnumarkaði, aukið möguleika á vinnu og hækkað laun.

Ýmis ráðuneyti hafa umsjón með námsmati og viðurkenningu á starfsréttindum erlendis frá. Nánari upplýsingar og umsóknareyðublöð eru að finna á vef Menntagáttar (www.menntagatt.is).

Giấy lương

Giấy lương là xác nhận bằng văn bản số tiền lương và các chi phí mà người sử dụng lao động đã trừ từ tiền lương, chẳng hạn như đóng thuế và đóng cho quỹ lương hưu.

Tài khoản ngân hàng

Hầu hết những người sử dụng lao động trả lương trực tiếp vào tài khoản ngân hàng. Các ngân hàng có những yêu cầu khác nhau với những người muốn mở tài khoản ngân hàng. Tất cả các ngân hàng đều yêu cầu người nộp đơn có số chứng minh thư và chứng minh nhân dân có ảnh.

Những ngày nghỉ lễ theo luật định

Theo hầu hết các thoả ước tập thể thì những người có lương cố định được trả lương nghỉ phép theo luật định mà rơi vào ngày làm việc, giống như là ngày làm việc bình thường, mặc dù không làm việc ngày hôm đó. Không được trả tiền làm thêm giờ cố định vào những ngày đó. Khi làm việc trong kỳ nghỉ thì được thanh toán một khoản riêng.

/ 25 /

Quỹ lương hưu

Tất cả mọi nhân công đều phải trả tiền vào quỹ hưu trí. Họ được thanh toán từ quỹ lương hưu khi họ kết thúc công việc do tuổi tác hoặc tàn tật. Chủ nhân phải giữ lại một phần nhất định của tiền lương của nhân viên gọi là phí bảo hiểm, nhưng nó là phần trả cho các quỹ hưu trí, cùng với cả phần đóng góp thêm từ chính người sử dụng lao động.

Các vấn đề rắc rối tại nơi làm việc

Nếu có vấn đề rắc rối trong giao tiếp tại nơi làm việc, bạn có thể tìm kiếm thông tin và hỗ trợ từ đại diện tại nơi làm việc, công đoàn hoặc Trung tâm đa văn hóa.

Những công đoàn lớn nhất là Efling (www.efling.is), VR (www.vr.is) và các tổ chức hiệp hội của các công đoàn như Liên đoàn các trí thức đại học (BHM) (www.bhm.is) và Liên đoàn công nhân viên chức nhà nước và thành phố (BSRB) (www.bsrb.is).

An toàn lao động

Cục quản lý an toàn lao động quốc gia là trung tâm của các hoạt động bảo vệ an toàn lao động trong nước. Vai trò của cục quản lý an toàn lao động là chắc chắn rằng sự an toàn của nhân viên được đảm bảo, giám sát điều kiện làm việc của họ và rằng các biện pháp được đặt ra để ngăn ngừa tai nạn tại nơi làm việc. Thông tin về Cục quản lý an toàn lao động và thông tin về an toàn tại nơi làm việc tìm được trên trang web của Cục quản lý an toàn lao động (www.vinnueftirlit.is).

Chứng nhận học vấn

Chứng nhận học vấn có thể cải thiện tình hình của mọi người trên thị trường lao động, tăng cơ hội việc làm và tăng tiền lương.

Một số bộ giám sát việc đánh giá và công nhận trình độ chuyên môn đạt được từ nước ngoài. Thông tin chi tiết và mẫu đơn có sẵn trên trang web của Cổng giáo dục (www.menntagatt.is).

Atvinnuleysisbætur

Þeir sem eru með tímabundið atvinnu- og dvalarleifi eiga ekki rétt á atvinnuleyissbótum.

Þeir sem missa vinnuna geta leitað eftir aðstoð hjá Vinnumálastofnun vegna atvinnuleitar. Vinnumálastofnun sér jafnframt um skráningu atvinnulausra og greiðslu atvinnuleyissbóta.

Upplýsingar um atvinnuleyissbætur er að finna hjá verkalýðsfélögum og á vefsíðu Vinnumálastofnunar (www.vinnumalastofnun.is).

„Svört vinna“

Það er ólöglegt að stunda launaða vinnu sem ekki er gefin upp til skatts. Launuð vinna sem ekki er gefin upp til skatts er kölluð *svört vinna*. Ef upp kemst um svarta vinnu þá er lágmarkssekt tvöföld sú fjárhæð sem annars hefði verið skattskyld. Ef laun eru svikin undan skatti borgar atvinnurekandi ekki þau gjöld sem þarf að greiða, til dæmis vegna slysatryggingar starfsmanns, réttinda hans til veikindadaga og orlofs, enginn réttur ávinnst hjá lífeyrissjóðum og réttur til atvinnuleyissbóta skerðist.

Ef óvissa ríkir um atvinnuskráningu er hægt að leita til stéttarféлага, samtaka stéttarféлага og Fjölmenningsseturs.

Tiền thất nghiệp

Những người có giấy phép lao động hoặc cư trú tạm thời không được quyền nhận trợ cấp thất nghiệp.

Những người bị mất việc làm có thể tìm kiếm sự trợ giúp từ Cục lao động. Cục lao động cũng chịu trách nhiệm đăng ký những người thất nghiệp và thanh toán trợ cấp thất nghiệp.

Thông tin về trợ cấp thất nghiệp có thể tìm thấy tại các công đoàn và trang web của Cục lao động (www.vinnumalastofnun.is).

«Làm chợ đen»

Đó là điều bất hợp pháp khi làm các công việc trả tiền mà không khai thuế. Lương được trả vì làm việc mà không khai thuế được gọi là làm chợ đen. Nếu phát hiện việc làm chợ đen thì tiền phạt tối thiểu gấp đôi số tiền mà đáng ra sẽ bị đánh thuế. Nếu lương được trốn thuế thì người sử dụng lao động không nộp lệ phí đáng ra phải trả, ví dụ, bảo hiểm tai nạn cho người lao động, quyền lợi của người đó khi nghỉ bệnh và thời nghỉ hè, khoản đóng góp vào quỹ hưu trí không có và các quyền lợi thất nghiệp giảm.

Nếu không chắc chắn về đăng ký lao động, có thể tìm đến các công đoàn, hiệp hội của công đoàn và Trung tâm đa văn hóa.

SKATTAR

Allir sem vinna á Íslandi eru skattskyldir. Skattur af tekjum einstaklinga skiptist í tekjuskatt til ríkisins annars vegar og útsvar³ til sveitarfélags hins vegar.

Tekjuskattur er þrepaskiptur og fer skatthlutfallið eftir tekjum launþega. Á vefsíðu Ríkisskattstjóra (www.rsk.is) er að finna upplýsingar um staðgreiðslu skatta miðað við fjárhæð tekna.

Atvinnurekandi tekur staðgreiðslu af launum starfsmanns en starfsmaðurinn á rétt á fastri fjárhæð í skattafslátt (persónuafslátt⁴) í hverjum mánuði. Atvinnurekandi getur ekki tekið tillit til persónuafsláttar sem kortið veitir nema að hafa skattkortíð undir höndum (www.rsk.is).

/ 28 /

Skattkort

Skattyfirvöld gefa út skattkort. Sá sem flytur lögheimili sitt til Íslands fær sent skattkort þegar lögheimili hans hefur verið skráð hjá Þjóðskrá Íslands.

Skattkort jafngildir ekki heimild til atvinnu. Ríkisborgar ríkja sem ekki eina aðilda að EES eða EFTA þurfa að hafa atvinnuleyfi.

Greiddir skattar koma fram á launaseðli. **Nauðsynlegt er að varðveita launaseðlana til að sanna að skattar hafi verið greiddir.**

Einstaklingar í hjónabandi, staðfestri samvist eða skráðri sambúð geta samnýtt persónuafslátt sinn. Nánari upplýsingar eru á vef Ríkisskattstjóra (www.rsk.is).

Ef þú færð ekki sent skattkort eftir að þú hefur fengið lögheimilisskráningu skaltu sækja um skattkort hjá Ríkisskattstjóra eða skattstofum.

Skattframtal

Allir þeir sem eru skattskyldir á Íslandi þurfa að skila skattframtali á hverju ári, venjulega í marsmánuði. Þar skal telja fram heildarlaun ársins á undan, ásamt skuldum og eignum.

Ef greitt hefur verið of mikið eða of lítið í skatt er það leiðrétt í ágúst sama ár og skattframtali er skilað. Sá sem hefur greitt minna en honum er skylt þarf að greiða það sem upp á vantar og sá sem hefur greitt meira en honum er skylt fær mismuninn endurgreiddan.

Talið er fram á Netinu (www.skattur.is) og er veflykill (aðgangsorð og lykilorð) sendur á lögheimili allra skattgreiðenda, 16 ára og eldri. Sé skattframtali ekki skilað áætla skattstjóri tekjur og álögð gjöld eru reiknuð samkvæmt því.

Á vefsíðu Ríkisskattstjóra (www.rsk.is) er að finna eyðublað skattframtals og bækling um skattlagningu á Íslandi á ensku, finnsku, norsku, sænsku, frönsku, spænsku, þýsku, pólsku og rússnesku.

³ Útsvar er einn af tekjstofnum sveitarfélaga, ákveðið hlutfall sem tekið er af launum, óháð tekjum launþega. Útsvarsprósenta getur verið misháð eftir sveitarfélögum.

⁴ Almennur persónuafsláttur er föst fjárhæð sem allir launþegar fá í skattafslátt og dregst frá skattgreiðslum launþega.

THUẾ

Mọi người làm việc ở Iceland đều phải đóng thuế. Thuế thu nhập cá nhân được chia ra một mặt là thuế thu nhập nộp cho quốc gia và mặt khác là thuế thu nhập địa phương³ phải nộp cho địa phương. Thuế được chia thành các bậc và tỷ lệ thuế tùy theo thu nhập của người lao động. Trên trang web của Sở thuế (www.rsk.is) cung cấp thông tin về thuế khấu trừ dựa trên số tiền thu nhập.

Người sử dụng lao động có khấu trừ tiền lương của người lao động nhưng nhân công được hưởng một số tiền miễn giảm thuế cố định (mức miễn giảm cá nhân⁴) mỗi tháng. Người sử dụng lao động không thể tính đến mức miễn giảm cá nhân trừ khi có giấy thuế trong tay (www.rsk.is).

Giấy thuế

Sở thuế cấp thẻ thuế. Những ai chuyển hộ khẩu của mình đến Băng Đảo sẽ nhận được giấy thuế gửi đến địa chỉ mà người ấy đã được đăng ký tại Văn phòng đăng ký hộ tịch của Băng Đảo.

/ 29 /

Giấy thuế không phải giấy phép làm việc. Công dân của các nước không thuộc khối EES hay EFTA cần phải có giấy phép lao động.

Những khoản nộp thuế được liệt kê trong giấy lương. **Cần thiết nên giữ lại giấy lương để chứng minh rằng thuế đã được nộp.**

Cá nhân đã kết hôn, đăng ký chung sống với người cùng hay khác giới có thể tận dụng mức miễn giảm cá nhân của nhau. Thông tin chi tiết có trên trang web của Sở thuế (www.rsk.is).

Nếu bạn không nhận được giấy thuế gửi đến sau khi đã hoàn tất thủ tục đăng ký hộ khẩu thì bạn có thể đến Sở thuế hoặc các phòng thuế để xin cấp giấy thuế.

Khai thuế

Tất cả những ai phải đóng thuế tại Băng Đảo phải nộp bản khai thuế mỗi năm, thường vào tháng ba. Trong đó phải kê khai tổng số thu nhập của năm trước, cùng với các khoản nợ và tài sản.

Nếu nộp thuế quá nhiều hoặc quá ít thì sẽ được điều chỉnh vào tháng tám năm đó mà bản khai thuế được nộp. Những ai đã nộp ít thuế hơn đáng lẽ phải nộp thì phải thanh toán phần còn thiếu, còn người đã nộp nhiều thuế hơn đáng lẽ phải nộp thì được trả lại phần thừa ra.

Việc khai thuế diễn ra trên mạng (www.skattur.is) và chìa khóa mạng (tên đăng nhập và mật khẩu) được gửi đến địa chỉ của tất cả những ai phải đóng thuế, từ 16 tuổi trở lên. Nếu không khai thuế thì chuyên gia thuế ước tính thu nhập và các loại thuế được tính toán theo đó.

Trên trang web của Sở thuế (www.rsk.is) có mẫu khai thuế và tài liệu về hệ thống thuế tại Băng Đảo bằng tiếng Anh, Phần Lan, Na Uy, Thụy Điển, Pháp, Tây Ban Nha, Đức, Ba Lan và Nga.

³ Thuế thu nhập địa phương là một trong những nguồn thu nhập của địa phương, một tỷ lệ nhất định trích từ tiền lương, không phân biệt thu nhập của người lao động. Tỷ lệ thuế do đó có thể khác nhau tại mỗi địa phương.

⁴ Mức miễn giảm cá nhân là số tiền cố định mà tất cả người lao động được miễn giảm thuế và được khấu trừ từ khoản đóng thuế của người lao động.

GREIÐSLUR TIL BARNAFJÖLSKYLDNA

Fæðingarorlof

Foreldrar sem hafa verið í vinnu í sex mánuði eða lengur á Íslandi eiga rétt á launuðu orlofi við fæðingu barns, við ættleiðingu barns eða við varanlegt fóstur barns yngra en átta ára. Foreldrar fá annaðhvort [orlofsgreiðslur](#)⁵ eða [fæðingarstyrk](#)⁶ úr Fæðingarorlofssjóði en það fer eftir stöðu þeirra á vinnumarkaði. Mælst er til þess að fólk haldi áfram að borga gjöld til stéttarfélags meðan á fæðingarorlofi stendur, ef slíkt er ekki gert tapast þau réttindi sem viðkomandi hefur hjá sínu stéttarfélagi.

Þeir sem hafa áunnið sér réttindi í ríki sem á aðild að EES-samningnum geta í mörgum tilfellum flutt þau réttindi með sér til Íslands. Foreldri þarf þá að láta tilskilin vottorð um áunnin starfstímabil og tryggingatímabil í öðru ríki fylgja með umsókn. Þeir sem ekki eru í vinnu eiga rétt á fæðingarstyrk ef þeir hafa verið búsettir og með lögheimili á Íslandi í tólf mánuði eða lengur.

Upplýsingar um fæðingarorlof, fæðingarstyrk og foreldraorlof er á vef Fæðingarorlofssjóðs (www.faedingarorlof.is).

Barnabætur

Barnabætur eru greiðslur frá hinu opinbera til þess að aðstoða barnafólk. Fjársýsla ríkisins greiðir barnabætur út fjórum sinnum á ári, 1. febrúar, 1. maí, 1. ágúst og 1. nóvember.

Barnabætur eru greiddar út í fyrsta sinn árið eftir að barn fæðist eða flyst til landsins.

Greiddar eru barnabætur vegna barna að 18 ára aldri og út árið sem þau verða 18 ára. Við ákvörðun barnabóta er tekið tillit til tekna foreldra eða forsjáraðila samkvæmt skattframtali og eru barnabæturnar greiddar eftir á. Ekki þarf að sækja um barnabætur vegna barna sem búa hjá foreldri eða forsjáraðila á Íslandi.

Á vef Ríkisskattstjóra (www.rsk.is) er að finna upplýsingar um barnabætur og eyðublöð vegna greiðslu barnabóta á nokkrum tungumálum.

⁵ Orlofsgreiðslur eru mánaðarlegar greiðslur til foreldris. Starfshlutfall sex mánuði fyrir fæðingu barns þarf að vera að minnsta kosti 25% til að fá orlofsgreiðslur. Mánaðarleg greiðsla nemur 75 eða 80% af meðaltali heildarlauna. Nánari upplýsingar eru á vef Fæðingarorlofssjóðs (www.faedingarorlof.is).

⁶ Fæðingarstyrkur er mánaðarlegar greiðslur til foreldris sem er utan vinnumarkaðar, í fullu námi eða í minna en 25% starfi. Fjárhæð fæðingarstyrks er lægri en fjárhæð fæðingarorlofs.

CÁC KHOẢN THANH TOÁN CHO CÁC GIA ĐÌNH CÓ CON NHỎ

Lương nghỉ đẻ

Các phụ huynh đã có đi làm được sáu tháng hoặc lâu hơn ở Băng Đảo có quyền được nghỉ mà vẫn có lương khi sinh con, hoặc khi nhận con nuôi hay nhận con nuôi nhỏ tuổi hơn tám tuổi vĩnh viễn. Cha mẹ nhận được hoặc là **Lương nghỉ đẻ**⁵ hoặc **trợ cấp nghỉ đẻ**⁶ từ Quỹ lương nghỉ đẻ, tùy thuộc vào vị trí của họ trong thị trường lao động. Chúng tôi đề nghị mọi người tiếp tục trả lệ phí cho công đoàn khi nghỉ đẻ, nếu không họ sẽ bị mất các quyền lợi từ công đoàn của họ.

Những ai đã có được quyền lợi tại các nước thuộc khối EES có thể trong nhiều trường hợp chuyển các quyền lợi đó sang Băng Đảo. Khi đó cha mẹ phải cung cấp giấy chứng nhận thời gian làm việc và thời gian bảo hiểm tại quốc gia khác đó kèm theo đơn. Những người không đi làm được nhận trợ cấp nghỉ đẻ nếu họ đã cư trú và có hộ khẩu tại Băng Đảo trong mười hai tháng hoặc lâu hơn.

/ 31 /

Thông tin về lương nghỉ đẻ, trợ cấp nghỉ đẻ và thời gian nghỉ đẻ của cha mẹ có trên trang web của Quỹ lương nghỉ đẻ (www.faedingarorlof.is).

Tiền trợ cấp nuôi con

Tiền trợ cấp nuôi con là thanh toán từ nhà nước nhằm đỡ đần các gia đình có trẻ em và làm cân bằng hoàn cảnh của họ. Cục tài chính quốc gia sẽ trả tiền trợ cấp nuôi con hàng quý, ngày 1 tháng 2, ngày 1 tháng 5, ngày 1 tháng 8 và ngày 1 tháng 11.

Tiền trợ cấp nuôi con được thanh toán trong năm đầu tiên sau khi em bé được sinh ra hoặc chuyển đến đất nước này.

Tiền trợ cấp nuôi con được trả cho trẻ em dưới 18 tuổi. Khi tính tiền trợ cấp nuôi con thì có xét đến thu nhập của cha mẹ hoặc người giám hộ theo bản khai thuế và tiền trợ cấp nuôi con được thanh toán sau đó. Không cần phải nộp đơn xin tiền trợ cấp nuôi con cho trẻ em sống với cha mẹ hoặc người giám hộ tại Băng Đảo.

Trên trang web của Sở thuế (www.rsk.is) có thể tìm thấy thông tin về tiền trợ cấp nuôi con và các mẫu đơn về việc thanh toán tiền trợ cấp nuôi con bằng một số ngôn ngữ.

⁵ Các khoản thanh toán nghỉ phép được thanh toán hàng tháng cho phụ huynh. Tỷ lệ giờ làm sáu tháng trước khi sinh con phải đạt ít nhất là 25% thì mới được nhận lương nghỉ phép. Số tiền lương hàng tháng bằng 75 hoặc 80% trung bình tổng mức lương. Thông tin chi tiết có trên trang web của Quỹ lương nghỉ đẻ (www.faedingarorlof.is).

⁶ Trợ cấp nghỉ đẻ là một khoản thanh toán hàng tháng cho cha mẹ ở bên ngoài thị trường lao động, đi học toàn thời gian hoặc đi làm ít hơn 25%. Số tiền trợ cấp nghỉ đẻ ít hơn số tiền lương nghỉ đẻ.

Meðlag

Einstæðir foreldrar eiga rétt á greiðslu meðlags frá hinu foreldrinu. Meðlag er greiðsla með eigin barni til foreldris sem barnið hefur lögheimili hjá.

Foreldrar geta ákveðið fyrirkomulag meðlagsgreiðslna sín á milli eða í gegnum Tryggingastofnun ríkisins. Foreldrum ber að framfæra barn sitt að minnsta kosti til 18 ára aldurs og 20 ára ef barn er í námi.

Tryggingastofnun ríkisins sér um að borga meðlag, eftir úrskurð frá sýslumanni, skili meðlagsgreiðslur sér ekki frá því foreldri sem ber að greiða meðlagið.

Óheimilt er að semja um lægri fjárhæð en lágmarksmeðlag. Ef ágreiningur kemur upp um meðlagsgreiðslur skal leita til sýslumanns (www.syslumenn.is).

Upplýsingar um meðlag og meðlagsgreiðslur eru á vef Tryggingastofnunar ríkisins (www.tr.is).

/ 32 /

Tiền nuôi con

Cha/ mẹ độc thân nhận được tiền hỗ trợ nuôi con từ phía phụ huynh kia. Tiền nuôi con là khoản thanh toán vì con ruột của mình cho người phụ huynh mà đứa bé đăng ký hộ khẩu ở cùng.

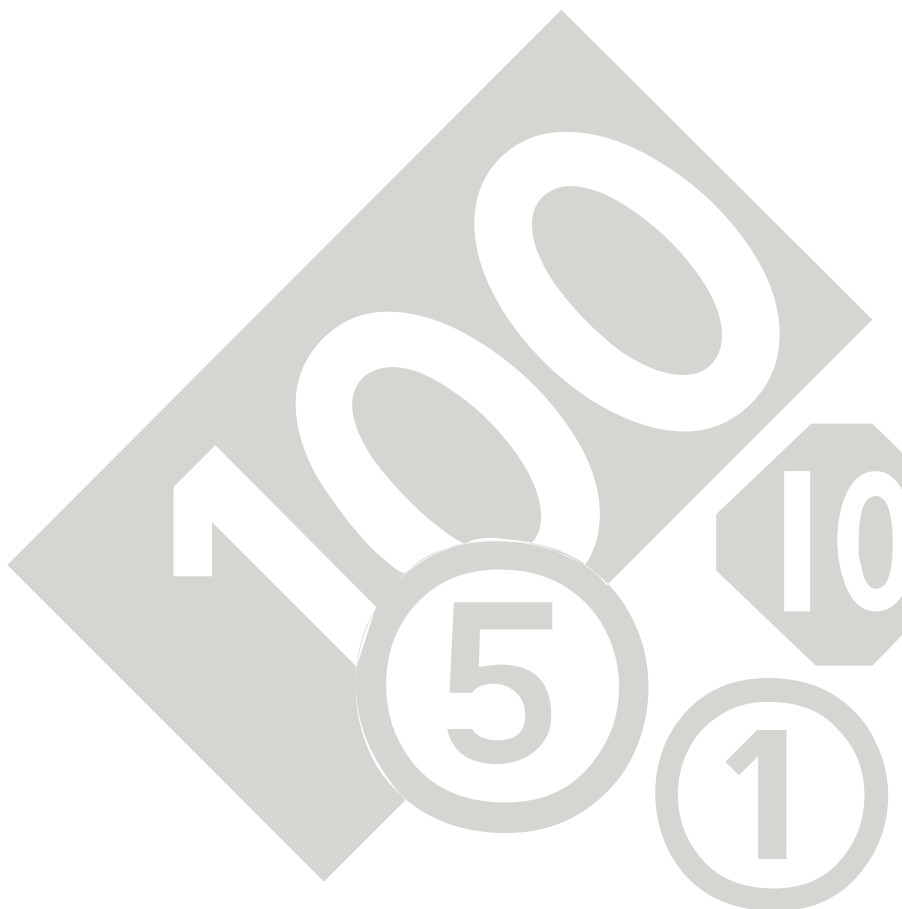
Cha/mẹ có thể thương lượng về việc thanh toán tiền hỗ trợ nuôi con với nhau hoặc thông qua Cơ quan bảo hiểm xã hội quốc gia. Cha mẹ phải nuôi con mình ít nhất cho đến khi đứa bé được 18 và 20 tuổi nếu đứa trẻ đang đi học.

Cơ quan bảo hiểm xã hội quốc gia có trách nhiệm thanh toán tiền nuôi con, sau phán quyết của Văn phòng thủ tục pháp lý địa phương, nếu người cha/mẹ có trách nhiệm chi trả nhưng không thực hiện việc đó.

Không được phép đàm phán về số tiền thấp hơn so với mức tiền nuôi con tối thiểu. Nếu có tranh chấp về tiền nuôi con, hãy tìm đến các Văn phòng thủ tục pháp lý địa phương (www.syslumenn.is).

Thông tin về tiền nuôi con và việc thanh toán tiền nuôi con có trên trang web Cơ quan bảo hiểm xã hội quốc gia (www.tr.is).

/ 33 /

HEILBRIGÐISÞJÓNUSTA

Allir eiga rétt á neyðaraðstoð hjá hinu opinbera heilbrigðiskerfi á Íslandi.

- Neyðaraðstoð, alvarleg slys og veikindi – **112**
- Sameiginlegt neyðarnúmer á Íslandi er 112.
- Hvar sem er á landinu er hægt að hringja í 112 og leita eftir hjálp.
- Allir geta hringt í 112 úr venjulegum síma (landlínu) og farsímum (GSM) þar sem samband næst.

/ 34 /

Túlkun innan heilbrigðisþjónustunnar

Sjúklingur sem ekki talar íslensku á rétt samkvæmt lögum á túlkun upplýsinga um heilsufar, fyrirhugaða meðferð og önnur hugsanleg úrræði.

Sé þörf á túlki þarf að taka það fram þegar tími er pantaður hjá lækni á heilsugæslustöð eða sjúkrahúsi.

Það er viðkomandi stofnun sem ákveður hvort hún greiði fyrir túlkþjónustu.

Heilsugæsla og heimilislæknar

Heilsugæslustöðvar eru um allt land og í öllum hverfum höfuðborgarsvæðisins. Þar er veitt öll almenn heilbrigðisþjónusta og þangað leitar fólk **jafnan fyrst** vegna veikinda eða annarra heilsufarsvandamála.

Fólk á rétt á að leita til hvaða heilsugæslustöðvar sem er en æskilegt er að snúa sér til heilsugæslustöðvar sem er næst heimili viðkomandi.

Auk almennrar lækniþjónustu sinna heilsugæslustöðvar mæðravernd, ung- og smábarnavernd, skólaheilsugæslu og hjúkrun í heimahúsum.

Börn, undir 18 ára aldri, eru undanþegin komugjaldi á heilsugæslur og gjaldi vegna vitjana lækna í heimahús. Ósjúkratryggð börn greiða fullt gjald.

Upplýsingar um heilbrigðismál og staðsetningu heilsugæslustöðva á höfuðborgarsvæðinu má finna á Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins á dönsku, ensku og pólsku (www.heilsugaeslan.is).

Upplýsingar um staðsetningu heilsugæslustöðva um land allt eru á vef velferðar-ráðuneytisins (www.velferdarraduneyti.is/hbr/stofnanir/heilsugaeslan/nr/31457).

112+

DỊCH VỤ Y TẾ

Tất cả mọi người đều có quyền được hỗ trợ trong trường hợp khẩn cấp với hệ thống y tế công cộng tại Băng Đảo.

- Hỗ trợ khẩn cấp, tai nạn hay bệnh tật nghiêm trọng - **112**
- Số điện thoại chung trong các trường hợp khẩn cấp ở Băng Đảo là 112.
- Bất cứ nơi nào trong nước đều có thể gọi 112 để tìm sự giúp đỡ.
- Bất cứ ai cũng có thể gọi 112 từ điện thoại thông thường (dây ngầm) và điện thoại di động (GSM), nơi mà tín hiệu nhận được.

Thông dịch viên trong các dịch vụ y tế

/ 35 /

Bệnh nhân không nói tiếng Băng Đảo được quyền theo luật pháp có thông dịch các thông tin về sức khỏe, kế hoạch điều trị và các biện pháp khắc phục khác.

Nếu cần thông dịch viên thì phải đề nghị ngay khi đặt giờ bác sĩ tại một phòng khám hoặc bệnh viện.

Tổ chức đó quyết định liệu họ sẽ trả tiền cho dịch vụ thông dịch.

Trung tâm chăm sóc sức khỏe và bác sĩ nhà

Trung tâm y tế có trên cả nước và trong tất cả các khu của thủ đô. Ở đó có cung cấp các dịch vụ y tế thông thường và người dân thường tìm đến đó trước tiên khi có vấn đề bệnh tật hoặc sức khỏe.

Mọi người có thể đi đến bất kỳ trung tâm y tế nào, nhưng tốt nhất là tìm đến trung tâm y tế gần nhà nhất.

Ngoài những dịch vụ y tế thông thường thì các trung tâm y tế còn phụ trách bảo vệ sức khỏe bà mẹ, trẻ em trạm y tế tại trường học và điều dưỡng tại nhà.

Trẻ em dưới 18 tuổi được miễn lệ phí khi đến khám tại trung tâm y tế và lệ phí khi bác sĩ đến khám tại nhà. Trẻ em chưa được bảo hiểm phải trả lệ phí đầy đủ.

Thông tin về sức khỏe và vị trí của các trung tâm y tế trong khu vực thủ đô có thể được tìm thấy tại trung tâm y tế bằng tiếng Đan Mạch, Anh và Ba Lan (www.heilsugaeslan.is).

Thông tin về địa chỉ của các trung tâm y tế khắp cả nước có trên trang web bộ phúc lợi (www.velferdarraduneyti.is/hbr/stofnanir/heilsugaeslan/nr/31457).

LÆKNISÞJÓNUSTA UTAN OPNUNARTÍMA HEILSUGÆSLUSTÖÐVA

Után opnunartíma heilsugæslustöðva eru ávallt heilsugæslulæknar á vakt við allar heilsugæslustöðvar á landsbyggðinni. Ef þörf er á lækniþjónustu utan opnunartíma heilsugæslustöðva á höfuðborgarsvæðinu, það er um kvöld, nætur eða helgar, sinnir Læknavaktin þessari þjónustu að Smáratorgi 1, 201 Kópavogi, eða í síma **1770**.

Lækniþjónusta utan opnunartíma er dýrari.

Tannlæknaþjónusta

Tannlæknaþjónusta á Íslandi er veitt á einkareknum tannlæknastofum. Það er á ábyrgð foreldra að fara með börnin sín í reglulegt eftirlit til tannlæknis.

/ 36 /

Sjúkratryggingar Íslands endurgreiða hluta kostnaðar fyrir börn, ellilífeyrisþega og örorkulífeyrisþega. Þriggja ára, sex ára og tólf ára börn eiga rétt á eftirliti og forvörnum hjá tannlækni einu sinni á ári, sér að kostnaðarlausu.

Tannlæknafélag Íslands er með heimasíðu þar sem finna má tannlækna eftir landsvæðum (www.tannsi.is/tannlaeknar).

Neyðarþjónusta tannlækna á höfuðborgarsvæðinu er opin um helgar og á stofutíma á virkum dögum. Hægt er að hafa samband í síma **575 0505**. Upplýsingar um tannlækni á vakt eru á heimasíðu Tannlæknafélags Íslands (www.tannsi.is/neydarvakt-tfi). Ef neyðartilfelli kemur upp um kvöld eða að nóttu til er sjúklingum bent á að snúa sér til bráðamóttöku sjúkrahúsanna.

Lyf

Í apótekum eru seld lyf ásamt smávöru sem yfirleitt tengjast heilsu á einhvern hátt. Þar er bæði hægt að kaupa verkjalyf sem ekki eru lyfseðilsskyld og þangað er hægt að fara með lyfseðil frá lækni til þess að fá lyfseðilsskyld lyf afhent.

Listi yfir lyfjaverslanir og apótek er að finna á vefsíðu Fjölmenningarseturs (www.mcc.is/heilsa/apotek).

Landlæknisembættið hefur eftirlit með allri heilbrigðisþjónustu á Íslandi. Hjá embættinu er hægt að fá upplýsingar um heilbrigðisþjónustu og þangað er hægt að leita vilji fólk kvarta yfir þjónustu heilbrigðiskerfisins (www.landlaeknir.is).

DỊCH VỤ BÁC SĨ NGOÀI GIỜ MỞ CỬA CỦA CÁC TRUNG TÂM Y TẾ

Ngoài giờ mở cửa của các trung tâm y tế luôn có bác sĩ của trung tâm trực ở tất cả các trung tâm y tế ở ngoại thành. Nếu bạn cần dịch vụ bác sĩ ngoài giờ mở cửa của các trung tâm y tế trong khu vực thủ đô, đó là buổi tối hay cuối tuần, Bác sĩ trực đêm phụ trách dịch vụ này tại số 1 Smárartorg, 201 Kópavogur, hoặc điện thoại 1770.

Dịch vụ bác sĩ ngoài giờ làm việc đắt hơn bình thường.

Nha sĩ

Dịch vụ nha sĩ tại Băng Đảo được cung cấp tại phòng nha sĩ tư. Cha mẹ phải có trách nhiệm đưa con của mình đến nha sĩ để khám định kỳ.

Cục bảo hiểm y tế Băng Đảo hoàn trả một phần chi phí cho trẻ em, người về hưu, người khuyết tật hoặc mất sức lao động. Trẻ ba tuổi, sáu tuổi và mười hai tuổi được sự theo dõi và phòng chống tại các nha sĩ mỗi năm một lần và miễn phí.

/ 37 /

Hội nha sĩ Băng Đảo có trang web, nơi đó có thể tìm thấy các nha sĩ theo vùng (www.tannsi.is/tannlaeknar).

Dịch vụ nha khoa khẩn cấp trong khu vực thủ đô được mở vào cuối tuần và trong giờ làm việc vào những ngày thường. Có thể liên hệ qua điện thoại 575 0505. Thông tin về các nha sĩ trực có trên trang web Nha sĩ Băng Đảo (www.tannsi.is/neydarvakt-tfi). Nếu trường hợp khẩn cấp xảy ra vào buổi tối hoặc vào ban đêm, bệnh nhân nên tìm đến khoa cấp cứu của các bệnh viện.

Thuốc

Tại các hiệu thuốc bán thuốc có bán kèm theo các đồ dùng vật thường liên quan đến sức khỏe về mặt nào đó. Ở đó bạn có thể mua thuốc giảm đau không cần bác sĩ kê đơn, và cũng ở đó bạn có thể mang đơn thuốc từ bác sĩ để có được mua thuốc theo toa giao.

Danh sách các hiệu thuốc và dược phẩm, có thể tìm thấy trên trang web của Trung tâm đa văn hóa (www.mcc.is/heilsa/apotek).

Cục y bác sĩ quốc gia giám sát tất cả các dịch vụ y tế ở Băng Đảo. Tại văn phòng cục, có thể nhận được thông tin về các dịch vụ y tế và nơi đó có thể tìm đến nếu muốn khiếu nại về dịch vụ y tế (www.landlaeknir.is).

HÚSNÆÐI

Að leigja húsnæði

Íbúðir til leigu eru oftast auglýstar í dagblöðum. Fólki í húsnæðisleit, sem býr utan höfuðborgarsvæðisins, er ráðlagt að leita upplýsinga á skrifstofu síns sveitarfélags.

Húsaleigusamningur

Mikilvægt er að gera skriflegan [húsaleigusamning](#)⁷ við leigusala þegar íbúð er tekin á leigu. Það þarf að kynna sér vel skilmála samningsins, svo sem reglur um tryggingu, uppsagnarfrest og fleira.

/ 38 /

Eyðublöð fyrir húsaleigusamning á íslensku, ensku, spænsku og pólsku er hægt að nálgast á vefsíðu velferðarráðuneytisins (www.velferdarraduneyti.is/malaflokkar/husnaedismal/eydublod) og Fjölmenningsseturs (www.mcc.is). Húsaleigusamninga er einnig hægt að nálgast á skrifstofum sveitarfélaga og hjá Íbúðalánasjóði (www.ils.is).

Húsaleigubætur sveitarfélaga

Ef þú átt lögheimili á Íslandi getur þú sótt um [húsaleigubætur](#)⁸ hjá félagsþjónustu sveitarfélaga. Hvort húsaleigubætur fáiast greiddar og fjárhæð þeirra fer eftir leigufjárhæð, tekjum og fjölskyldustærð viðkomandi.

Áður en hægt er að sækja um húsaleigubætur verður að vera búið að [þinglýsa](#)⁹ leigusamningi hjá sýslumanni sem gildir í að minnsta kosti sex mánuði.

Upplýsingar um húsaleigubætur má fá hjá félagsþjónustu sveitarfélaganna og hjá velferðarráðuneytinu. Ef búið er á gistiheimili, í atvinnuhúsnæði eða herbergi fást húsaleigubætur ekki greiddar.

Upplýsingar og reiknivél fyrir húsaleigubætur eru á vef velferðarráðuneytisins (www.velferdarraduneyti.is/malaflokkar/husnaedismal/husaleigubaetur/reikniforrit).

Rafmagn, heitt vatn, sími og Netið

Þegar flutt er inn í íbúð er mikilvægt að láta lesa af mælum vegna rafmagns og hita svo leigjandi/kaupandi greiði einungis fyrir sína notkun.

Skrifstofur sveitarfélaga geta gefið upplýsingar um fyrirtæki sem selja rafmagn og heitt vatn í sveitarfélaginu.

Nokkur símafyrirtæki eru starfrækt á Íslandi og bjóða þau upp á mismunandi verð og þjónustu fyrir síma og nettengingu. Best er að leita beint til símafyrirtækjanna til að fá upplýsingar um þá þjónustu og það verð sem þau bjóða.

⁷ Húsaleigusamningur er samningur sem leigjandi gerir við leigusala um leigufjárhæð og fleira

⁸ Húsaleigubætur eru styrkur sem fólk getur fengið frá sveitarfélagi eftir ákveðnum reglum til að greiða hluta af húsaleigu fyrir húsnæði sem það býr í.

⁹ Þinglýsing samninga miðar að því að skrá þá opinberlega til þess að tryggja og vernda réttindi þeirra sem samningana varða.

NHÀ Ở

Thuê nhà

Căn hộ cho thuê thường được quảng cáo trên báo chí hàng ngày. Người dân đi tìm nhà, mà sống bên ngoài thủ đô nên tìm thông tin tại văn phòng xã hội tại địa phương của mình.

Hợp đồng thuê nhà

Điều quan trọng là làm hợp đồng thuê nhà⁷ trên giấy tờ với chủ nhà khi căn hộ được đưa vào cho thuê. Cần phải tham khảo rõ các điều khoản của hợp đồng, như các quy định về bảo hiểm, hạn thông báo ngừng hợp đồng và nhiều điều nữa.

Mẫu đơn cho hợp đồng thuê nhà bằng tiếng Băng Đảo, tiếng Anh, tiếng Tây Ban Nha và Ba Lan có trên trang web của Bộ phúc lợi (www.velferdarraduneyti.is/malaflokkar/husnaedismal/eydublod) và Trung tâm đa văn hóa (www.mcc.is). Hợp đồng thuê nhà cũng có tại văn phòng xã hội tại địa phương và tại Quỹ cho vay tiền mua nhà (www.ils.is).

/ 39 /

Tiền trợ cấp thuê nhà của địa phương

Nếu bạn đã có hộ khẩu tại Iceland, bạn có thể xin tiền trợ cấp thuê nhà⁸ tại văn phòng xã hội của địa phương. Liệu tiền trợ cấp thuê nhà có được trả hay không và mức tiền trợ cấp thuê nhà phụ thuộc vào giá thuê nhà, thu nhập và số thành viên trong gia đình của người ấy.

Trước khi nộp đơn xin tiền trợ cấp thuê nhà cần phải hoàn tất việc công chứng⁹ hợp đồng thuê nhà tại Văn phòng thủ tục pháp lý địa phương với hiệu lực ít nhất sáu tháng.

Thông tin về tiền trợ cấp thuê nhà ở có thể tìm thấy tại Văn phòng xã hội của địa phương và Bộ phúc lợi. Nếu bạn sống ở nhà trọ, nơi làm việc hoặc phòng thì tiền trợ cấp thuê nhà không được cấp.

Thông tin và máy tính cho tiền bù thuê nhà có trên trang web của Bộ Phúc lợi (www.velferdarraduneyti.is/malaflokkar/husnaedismal/husaleigubaetour/reikniforrit).

Điện, nước nóng, điện thoại và kết nối mạng

Khi chuyển vào một căn hộ, điều quan trọng là đọc đồng hồ đo điện và nhiệt để người thuê nhà / người mua chỉ trả cho việc sử dụng của họ.

Văn phòng xã hội địa phương có thể cung cấp thông tin về các công ty bán điện và nước nóng tại nơi đó.

Một số công ty điện thoại hoạt động tại Băng Đảo và họ cung cấp mức giá và dịch vụ khác nhau cho điện thoại và kết nối mạng. Tốt nhất là tìm kiếm trực tiếp đến các công ty để có được thông tin về các dịch vụ và giá họ cung cấp.

⁷ Hợp đồng thuê nhà là hợp đồng giữa người thuê và người cho thuê về giá thuê và các khoản khác.

⁸ Tiền bù thuê nhà là khoản trợ cấp mà người dân có thể nhận được từ địa phương tính theo những quy tắc nhất định để chi trả một phần tiền thuê nhà cho nơi mà họ sinh sống.

⁹ Việc công chứng hợp đồng thuê nhà nhằm mục đích đăng kí chúng một cách công khai nhằm đảm bảo và bảo vệ quyền lợi của những đối tượng có liên quan đến hợp đồng.

ÞJÓNUSTA SVEITARFÉLAGA

Sveitarfélög bjóða upp á ýmiss konar þjónustu. Öll sveitarfélög eiga samkvæmt lögum að bjóða upp á grunnþjónustu á ákveðnum sviðum.

Sveitarfélög reka leikskóla og grunnskóla og bera ábyrgð á félagsþjónustu. Félagsþjónusta getur meðal annars falist í fjárhagsaðstoð og aðstoð vegna húsnæðismála. Sveitarfélög bera jafnframt ábyrgð á barnavernd.

Réttur til félagsþjónustu, sem á að tryggja fjárhagslegt og félagslegt öryggi íbúa, er byggður á því að viðkomandi eigi lögheimili í sveitarfélaginu sem sótt er um aðstoð hjá.

Vegna skilyrða í lögum um útlendinga, þar sem fram kemur að framfærsla útlendinga skuli vera trygg, þá getur fjárhagsaðstoð frá sveitarfélagi haft áhrif á rétt til skráningar lögheimilis og umsókn um ríkisborgararétt. Önnur aðstoð frá sveitarfélagi, svo sem vegna fjölskylduerfiðleika, vegna barna og ungmenna, skilnaðar eða heimilisofbeldis, hefur ekki áhrif.

Húsaleigubætur hafa hvorki áhrif á lögheimilisskráningu né umsókn um ríkisborgararétt.

Ef þörf er á þjónustu sveitarfélags er hægt að panta viðtal á skrifstofu sveitarfélagsins. Sum sveitarfélög bjóða upp á túlkun við slíkar aðstæður. Leikskólar og grunnskólar eiga að leitast við að veita foreldrum aðstoð túlks vegna samskipta þeirra við skóla barna sinna.

Þegar þú flytur til Íslands og skráir lögheimili þitt í ákveðnu sveitarfélagi þá sækir þú um þjónustu þar. Þú getur til dæmis sótt um húsaleigubætur, þjónustu dagforeldra og um leikskólaláss, skráð börn í grunnskóla, fengið upplýsingar um fyrirtæki sem selja hita og rafmagn, um sorpflokkun, tómstundir, íslenskukennslu og margt fleira.

DỊCH VỤ CỦA ĐỊA PHƯƠNG

Chính quyền địa phương cung cấp nhiều loại dịch vụ. Tất cả các địa phương phải cung cấp các dịch vụ cơ bản trong các lĩnh vực nhất định theo pháp luật quy định.

Chính quyền địa phương điều hành các trường mẫu giáo và tiểu học và chịu trách nhiệm cho các dịch vụ xã hội. Dịch vụ xã hội có thể bao gồm hỗ trợ tài chính và hỗ trợ về nhà ở. Địa phương cũng có trách nhiệm bảo vệ quyền lợi trẻ em.

Quyền lợi sử dụng các dịch vụ xã hội, mà bảo đảm an ninh tài chính và xã hội của công dân, được dựa trên việc người xin trợ giúp có hộ khẩu tại địa phương nào thì xin sự giúp đỡ của địa phương đó.

Vì các điều kiện trong luật về người nước ngoài, có nói rằng thu nhập của người nước ngoài phải đảm bảo, nên hỗ trợ tài chính từ địa phương ảnh hưởng đến quyền đăng ký hộ khẩu và đơn xin nhập quốc tịch. Những hỗ trợ khác từ địa phương, như vì hoàn cảnh gia đình khó khăn, vì trẻ em và thanh thiếu niên, ly hôn hoặc bạo lực gia đình, không có ảnh hưởng.

/ 41 /

Tiền bù thuê nhà không có ảnh hưởng đến quyền đăng ký hộ khẩu hay đơn xin nhập quốc tịch.

Nếu cần dịch vụ của địa phương, có thể đặt giờ nói chuyện tại văn phòng xã hội của địa phương. Một số địa phương cung cấp thông dịch trong tình huống như vậy. Trường mẫu giáo và tiểu học phải tìm cách cung cấp cho các bậc cha mẹ sự trợ giúp của thông dịch viên để giao tiếp với trường mà con em của họ học tại đó.

Khi bạn di chuyển đến Băng Đảo và đăng ký hộ khẩu của bạn tại một địa phương nhất định thì bạn sử dụng các dịch vụ ở đó. Ví dụ, bạn có thể xin tiền trợ cấp thuê nhà, dịch vụ nhà trẻ và trường mẫu giáo, đăng ký cho con vào trường tiểu học, nhận được thông tin về công ty bán nhiệt và điện, phân loại rác, giải trí, khóa học tiếng băng đảo và nhiều thứ nữa.

SKÓLAKERFIÐ

Samkvæmt lögum hafa allir jafnan rétti til náms án tillits til kyns, fjárhags, búsetu, trúar, fötlunar og menningarlegs eða félagslegs uppruna.

Dagforeldrar

Dagforeldrar annast gæslu barna í heimahúsum. Starfstími er virka daga og er dvalartími barna mismunandi, en aldrei lengri en níu klukkustundir í senn.

Flest börn í gæslu hjá dagforeldrum eru á aldrinum eins til þriggja ára, þó geta yngri eða eldri börn verið í gæslu hjá dagforeldrum.

Dagforeldrar eru sjálfstætt starfandi og ákvarða yfirleitt sína gjaldskrá sjálfir en borga þarf fyrir dvöl hjá dagforeldri.

Sveitarfélög niðurgreiða hluta kostnaðar ef dagforeldrið er með leyfi frá sveitarfélaginu til að starfa sem dagforeldri.

Hægt er að fá upplýsingar um dagforeldra á skrifstofum sveitarfélaga.

Leikskóli

Leikskólar eru fyrir börn frá tólf mánaða aldri til sex ára aldurs en það er mismunandi eftir leikskólum og sveitarfélögum hve gömul börnin eru þegar þau fá pláss.

Foreldrum er frjálst að ákveða hvort börn fari í leikskóla eða ekki. Langflest börn á Íslandi ganga í leikskóla. Litið er á leikskólann sem fyrsta skólastigið og leikskólagöngu sem mikilvægan undirbúning að grunnskólagöngu.

Sveitarfélög niðurgreiða kostnað vegna leikskóla en foreldrar borga hluta kostnaðar sjálfir.

Sótt er um leikskólavist hjá viðkomandi sveitarfélagi.

Stundum er bið eftir pláss í leikskóla og er því fólkí ráðlagt að sækja um pláss svo fljótt sem kostur er, jafnvel áður en barnið er nógu gamalt til að fá pláss.

Grunnskóli

Grunnskólanám er skylda. Grunnskóli er fyrir börn á aldrinum 6–16 ára og er miðað við fæðingarár barnsins. Nám í grunnskóla er ókeypis.

Mismunandi er eftir sveitarfélögum hvar hægt er að skrá börn í skóla. Hægt er að fá upplýsingar um það hjá þjónustumiðstöðvum í Reykjavík eða á skrifstofu viðkomandi sveitarfélags (www.reykjavik.is, www.samband.is, www.mcc.is/sveitarfelagid).

Í mörgum sveitarfélögum geta börn farið á frístundaheimili eða í heilsdagsskóla eftir að hefðbundnum skóladegi lýkur. Greiða þarf fyrir slíka þjónustu.

HỆ THỐNG TRƯỜNG HỌC

Theo luật pháp mọi người đều có quyền bình đẳng trong học tập bất kể giới tính, tình trạng kinh tế, nơi cư trú, tôn giáo, khuyết tật và nguồn gốc văn hoá, xã hội.

Nhà trẻ

Nhà trẻ nhận giữ trẻ tại nhà riêng. Giờ làm việc là các ngày trong tuần, và thời gian ở nhà trẻ của mỗi em là khác nhau, nhưng không bao giờ được gửi con ở đó nhiều hơn chín giờ một lúc.

Hầu hết trẻ em tại các nhà trẻ thuộc độ tuổi từ 1 đến 3 tuổi, tuy nhiên trẻ ít hay nhiều tuổi hơn thế vẫn có thể được phép gửi tại nhà trẻ.

Nhà trẻ thường hoạt động độc lập và tự định lệ phí của riêng họ, nhưng phải trả tiền để được gửi con ở nhà trẻ.

Chính quyền địa phương trợ cấp một phần cho các chi phí nếu nhà trẻ đó được cấp giấy phép hoạt động từ địa phương để được mở nhà trẻ.

Có thể nhận tìm được thông tin về các nhà trẻ tại các văn phòng địa phương.

Trường mẫu giáo

Trường mẫu giáo dành cho trẻ em từ mười hai tháng tuổi đến sáu tuổi, nhưng điều đó thay đổi theo trường mẫu giáo và chính quyền địa phương khi trẻ lên mấy tuổi thì được chỗ ở trường.

Phụ huynh được tự do quyết định có con đi mẫu giáo hay không. Hầu hết trẻ em ở Băng Đảo đi mẫu giáo. Trường mẫu giáo là bậc học đầu tiên và việc học mẫu giáo là sự chuẩn bị quan trọng cho việc học tiểu học.

Chính quyền địa phương trả đỡ một phần chi phí cho trẻ đi mẫu giáo, nhưng cha mẹ phải tự trả một phần chi phí.

Điền đơn đi mẫu giáo ở địa phương.

Đôi khi phải đợi chỗ trống ở trường mẫu giáo và người dân được khuyên là nên nộp đơn xin chỗ càng sớm càng tốt, ngay cả trước khi đứa trẻ đủ tuổi để được đi mẫu giáo.

Trường tiểu học

Việc học tiểu học là bắt buộc. Trường tiểu học dành cho trẻ em tuổi từ 6-16 tuổi tính theo năm sinh của đứa trẻ. Học tập trong trường tiểu học là miễn phí.

Tùy theo từng địa phương ở đâu có thể đăng ký cho trẻ em đi học. Có thể nhận được thông tin về việc này tại các văn phòng xã hội ở Reykjavík hoặc tại văn phòng của địa phương đó (www.reykjavik.is, www.samband.is, www.mcc.is/sveitarfelagid).

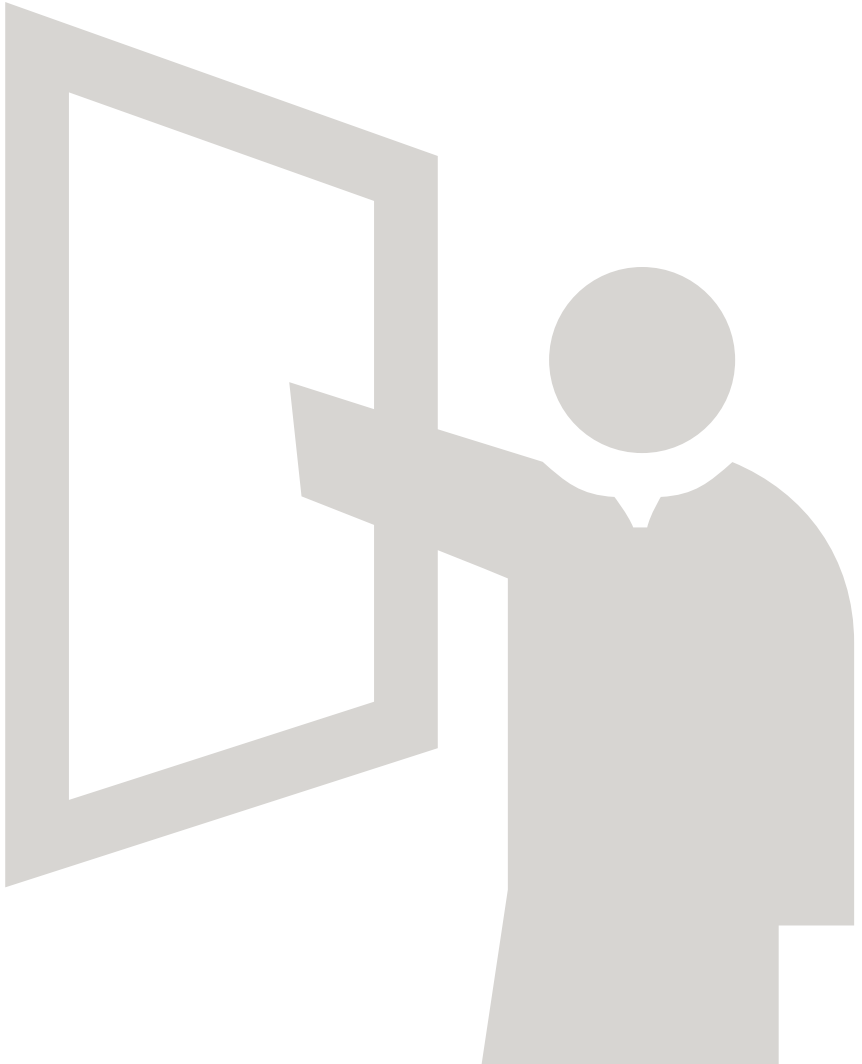
Tại nhiều địa phương trẻ em có thể đến những trung tâm giải trí sau giờ học hoặc bán trú (học hoặc chơi sau khi đã kết thúc thời gian học chính ở trường). Những dịch vụ đó phải mất tiền.

Móðurmálskennsla

Margar rannsóknir hafa sýnt fram á mikilvægi þess að foreldrar tali móðurmál sitt við börnin sín. Sums staðar er boðið upp á móðurmálskennslu fyrir börn, ýmist af sveitarfélaginu eða í samstarfi foreldra.

Öll bókasófn á Íslandi eru í samstarfi sín á milli við að bjóða upp á bækur fyrir börn á ýmsum tungumálum.

/ 44 /

Giảng dạy tiếng mẹ đẻ

Nhiều nghiên cứu đã chứng minh tầm quan trọng của việc cha mẹ nói tiếng mẹ đẻ với con cái của họ. Ở một số nơi cung cấp khóa học tiếng mẹ đẻ cho trẻ em, dưới sự tổ chức của địa phương hoặc cộng tác với các phụ huynh.

Tất cả các thư viện ở Băng đảo cộng tác với nhau để cung cấp sách cho trẻ em bằng một số ngôn ngữ khác nhau.

FRAMHALDSNÁM

Framhaldsskóli

Allir sem hafa lokið grunnskóla á Íslandi, eða sambærilegu námi erlendis, geta stundað nám í framhaldsskóla.

Nám í framhaldsskóla er ekki skylda.

Borga þarf innritunargjöld í framhaldsskóla á Íslandi en þau eru mismunandi eftir skólum.

Nánari upplýsingar um framhaldsskóla er hægt að finna á vef menntamálaráðuneytisins (www.menntamalaraduneyti.is/stofnanir) og í upplýsingabæklingnum „*Nám að loknum grunnskóla*“ sem nálgast má á vef Fjölmenningsseturs (www.mcc.is).

Háskóli

Nemendur sem hefja nám í háskóla þurfa að hafa lokið stúdentsprófi eða sambærilegu námi.

Sjö skólar bjóða upp á menntun til háskólagráðu. Greiða þarf innritunargjald í Háskóla Íslands, Háskólann á Akureyri, Landbúnaðarháskóla Íslands og Háskólann á Hólum. Borga þarf skólagjöld í aðra skóla.

Nánari upplýsingar um háskóla eru á vef menntamálaráðuneytisins (www.menntamalaraduneyti.is/stofnanir).

Bókasöfn

Bókasöfn eru öllum opin. Á bókasöfnum er hægt að nálgast bækur á íslensku og öðrum tungumálum, alfræðiorðabækur, orðabækur og önnur uppflettirit. Flest bókasöfn bjóða upp á netaðgang.

Íslenskukennsla fullorðinna

Margar stofnanir og fyrirtæki bjóða upp á íslenskukennslu fyrir útlendinga. Kostnaður við að skrá sig á námskeið getur verið mismunandi og stundum eru þau ókeypis. Sum stéttarfélag veita styrki til íslenskunáms. Hægt er að afla sér upplýsinga hjá viðkomandi stéttarfélagi.

Upplýsingar um íslenskunámskeið og námskeiðshaldara er hægt að nálgast á vef Fjölmenningsseturs (www.mcc.is).

CÁC BẬC HỌC TIẾP THEO

Trường trung học

Tất cả những ai đã hoàn thành trường tiểu học ở Băng Đảo, hay trình độ tương đương ở nước ngoài, có thể học trung học.

Việc học ở trường trung học không bắt buộc.

Phải nộp lệ phí đăng ký tại các trường trung học ở Băng Đảo, nhưng chúng khác nhau tùy theo từng trường.

Thông tin chi tiết về các trường trung học có thể được tìm thấy trên trang web của Bộ Giáo dục (www.menntamalaraduneyti.is/stofnanir) và trong các tập sách thông tin, «Con đường học vấn sau bậc tiểu học» có trên trang web của Trung tâm đa văn hóa (www.mcc.is).

/ 47 /

Đại học

Sinh viên bắt đầu vào đại học phải hoàn thành chương trình lý thuyết trung học hoặc trình độ tương đương.

Bảy trường cung cấp giáo dục đại học. Lệ phí đăng ký phải được thanh toán tại Đại học Băng Đảo, Đại học Akureyri, Đại học nông nghiệp Băng Đảo và Đại học tại Hólar. Lệ phí cũng cần được nộp tại các trường khác.

Thông tin chi tiết về các trường đại học có trên trang web của bộ giáo dục (www.menntamalaraduneyti.is/stofnanir).

Thư viện

Thư viện được mở cửa cho tất cả mọi người. Các thư viện có sẵn sách tiếng Băng Đảo và các thứ tiếng khác, bách khoa toàn thư, từ điển và tài liệu tham khảo khác. Hầu hết các thư viện cung cấp truy cập mạng.

Khóa học tiếng Băng Đảo cho người lớn

Nhiều tổ chức và các công ty có mở các lớp học tiếng băng đảo cho người nước ngoài. Chi phí đăng ký vào các khóa học khác nhau và đôi khi là miễn phí. Một số địa phương cấp học bổng cho việc học tiếng Băng Đảo. Thông tin có thể thu thập từ các công đoàn.

Thông tin về các khóa học tiếng Băng Đảo và nơi tổ chức các khóa học có trên trang web Trung tâm đa văn hóa (www.mcc.is).

ISBN: 978-9979-799-36-8

Publisher: The Immigration Council

Chief Editors: Multicultural Centre,
Ari Klængur Jónsson and Elsa Arnardóttir
Ministry of Welfare, Linda Ros Alfredsdóttir

Design: Gunnar R Kristinsson / Ímyndunaraflltd.

Printing: Ísafold printing

Útgefandi: Innflytjendaráð

Umsjón: Fjölmenningssetur,
Ari Klængur Jónsson og Elsa Arnardóttir,
velferðarráðuneyti, Linda Rós Alfreðsdóttir

Hönnun og umbrot: GRK / Ímyndunarafll ehf.

Prentun: Ísafoldarprentsmiðja